

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

09.10.2023

Atzinums Nr. 5-04/10/2023

par vēja elektrostaciju parka “*Augstkalni*” būvniecības Smiltenes novada Drustu un Launkalnes pagastos ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2026. gada 9. oktobrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*WPR2*”, reģistrācijas Nr. 50203195901, juridiskā adrese: Kalna iela 8, Smiltene, Smiltenes novads, LV-4729, elektroniskā pasta adrese: martins.neibergs@gmail.com (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*Estonian, Latvian & Lithuanian Environment*”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3-6, Rīga, LV – 1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) ziņojums (turpmāk - Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2023. gada 27. jūnijā. Ziņojums papildināts 2023. gada 18. augustā.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) parka “*Augstkalni*” (turpmāk – vēja parks) būvniecība Smiltenes novada Drustu un Launkalnes pagastos (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vietas:

Smiltenes novads, Drustu pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem: 42480010022, 42480010010, 42480010001, 42480010012, 42480010048, 42480010013, 42480010030, 42480020015, 42480020036, 42480020026, 42480030022, 42480030007, un Launkalnes pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem: 94700140006, 94700140067, 94700140070, 94700140133, 94700140025,

94700140041, 94700130070, 94700130016, 94700130013, 94700130047, 94700140142, 94700130024, 94700120012, 94700120039, 94700120040, 94700120003 (turpmāk arī – Darbības vieta vai Izpētes teritorija vai zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 26 potenciālām VES būvniecības vietām).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

- 3.1.1. Paredzētā darbība ir ne vairāk kā 17 VES izbūve, veicot novērtējumu 26 potenciālajām VES būvniecības vietām. VES paredzēts izvietot teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana galvenokārt ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes un mežu zemes. Arī jaunbūvējamā elektropārvades kabeļu trase šķērsos galvenokārt lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamās zemes.
- 3.1.2. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas vairākās Drustu un Launkalnes pagastu nekustamo īpašumu zemes vienībās, kas ietilpst Darbības vietā (skat. šī atzinuma 2. punktu). Parka plānošanas procesā noteiktās Izpētes teritorijas platība ir aptuveni 2 906 ha. VES būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās platības norādītas Ziņojuma 3.3.1. tabulā. Ziņojuma 3.3.2. tabulā apkopota informācija par katras stacijas būvniecības laikā transformējamo zemju platību. Kopējā nepieciešamā platība 17 VES un ar tām saistīto objektu būvniecībai būs aptuveni 17 ha, kur aptuveni 6,8 ha no nepieciešamajām apbūves zemēm tiks saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas, lai nodrošinātu VES ekspluatāciju.
- 3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (tostarp – pievedceļu, laukumu, jaudas paaugstināšanas staciju, elektropārvades kabeļa līniju) būvniecību, līdz ar to būs nepieciešams veikt noteiktu meža teritoriju atmežošanu. Precīza atmežojamās teritorijas platība tiks noteikta būvprojekta izstrādes laikā, kad tiks izvēlēta VES novietojuma, elektropārvades līniju un ceļu konfigurācija.
- 3.1.4. Darbības vietā tiks uzstādītas jaunākās paaudzes VES, kuru nominālā ražošanas jauda pārsniedz 5 MW un kuras ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu vēja ātrumu, kas atbilst starptautiskajā standartā IEC¹ 61400-1 “*Vējturbīnas. 1.daļa: Projektēšanas prasības*” definētajai III un S klasei. Kopējais vēja parkā saražotās enerģijas apjoms no 17 VES var sasniegt 512 - 562 GWh gadā, atkarībā no izvēlēta VES modeļa. Izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju par vēja apstākļiem Darbības vietā (skat. arī šī atzinuma 3.2.7. punktu) un Ziņojuma 3.2.2. tabulā apkopoto informāciju par atsevišķu VES modeļu elektroenerģijas ražošanas potenciālu pie noteikta vēja ātruma, Birojs konstatē, ka darbības vietā uzstādītās VES darbosies ar efektivitāti, kas atbilst aptuveni 55 % no attiecīgo modeļu maksimālajām efektivitātes vērtībām, kuras tiek sasniegtas pie vēja ātruma 14-20 m/s. Maksimālais VES kopējais augstums, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas, nebūs lielāks par 261 m, plānotais VES masta augstums nepārsniegs 175 m (Ziņojuma 3.2.1. tabula).
- 3.1.5. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Biroja 2022. gada 23. marta lēmumu Nr. 5-02/13 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/13), pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu, 15. pantu un šī likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 1. un 2. apakšpunktu².

¹ IEC - pieņemtais saīsinājums angļu valodā - *International Electrotechnical Commission*, latviešu valodā - Starptautiskā Elektrotehniskā komisija.

² Saskaņā ar 2022. gada 29. septembrī pieņemtajiem grozījumiem Novērtējuma likumā, kas stājas spēkā 2022. gada 5. oktobrī, šā likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts šobrīd izteikts jaunā redakcijā – “26.¹ Vēja elektrostaciju

- 3.1.6. Birojs 2022. gada 27. jūnijā Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/18/2022 *“ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” būvniecībai Smiltenes novadā”* (turpmāk – Programma Nr. 5-03/18/2022).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kurš ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šī atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības vietas raksturojums sniegts Ziņojuma 2. nodaļā. Izpētes teritorijas robežai tuvākā pilsēta ir Smiltene, kas atrodas uz Z, ~ 11 km attālumā. Tuvākās apdzīvotās vietas ir lauku ciemi: Launkalne, ~ 2 km uz ZA, Drusti, ~ 3 km uz D un Mīlakšas, ~ 4 km uz DA no Izpētes teritorijas.
- 3.2.3. Vēja parka ietekmes zonā esošo dzīvojamo māju izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.1. attēlā, attālumi no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES norādīti Ziņojuma 3.1.2. tabulā. Kopā vērtēta 61 teritorija. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (turpmāk - LĢIA) karšu pārlūkā topogrāfiskajās kartēs pieejamo informāciju, mājas *“Kazukalns”*, *“Lībāni”* un *“Liedulieši”* ir neapdzīvotas. Ziņojuma 3.1. nodaļa norādīts, ka īpašumā *“Kazukalns”* (zemes vienības kadastra apzīmējums 42480030037001) esošā dzīvojamā māja atrodas tuvāk nekā 800 m no paredzētajām VES16 un VES18. Apsekojot teritoriju dabā, konstatēts, ka dzīvojamās ēkas šajā īpašumā nav saglabājušās. Attālumā, kas nepārsniedz 810 m līdz tuvākajai VES, atrodas arī Ziņojuma 3.1.2. tabulā identificētās dzīvojamās mājas *“Eglāji”* (VES19), *“Lejas Kūļi”* (VES14), *“Lejas Ruņģi”* (VES15B), *“Smukuļi”* (VES08B).
- 3.2.4. Plānotā vēja parka tuvumā atrodas valsts galvenais autoceļš A2 (*Rīga - Sigulda - Igaunijas robeža (Veclaicene)*), valsts vietējie autoceļi V235 *Lembis - Drusti - Vecpiebalga* (turpmāk - autoceļš V235), V251 *Branti - Pieniņi - Launkalne* (turpmāk - autoceļš V251), V267 *Ķieģeļceplis - Līdzole* (turpmāk - autoceļš V267) un valsts reģionālais autoceļš P29 *Rauna - (Vidzemes šoseja) - Drusti - Jaunpiebalga* (turpmāk - autoceļš P29). Autoceļu novietojums, tajā skaitā piekļuvei VES izbūves vietām izmantojamo ceļu novietojums, parādīts Ziņojuma 3.4.1. attēlā.
- 3.2.5. Saskaņā ar spēkā esošo Raunas novada teritorijas plānojumu 2012. - 2024. gadam³ un Smiltenes novada teritorijas plānojumu no 2020. gada, Izpētes teritorijā ietilpst zemes vienības vai to daļas, kuru plānotā (atļautā) izmantošana pamatā noteikta kā Mežu teritorija (M) un Lauku teritorija (L). Ar Smiltenes novada pašvaldības domes 2023. gada 31. maija lēmumu Nr.189 *“Par lokālplānojuma vēja parkam “Augstkalni”, Smiltenes novadā apstiprināšanu un saistošo noteikumu izdošanu”* ir apstiprināts lokālplānojums vēja parkam *“Augstkalni”*. Izstrādātais lokālplānojums groza funkcionālo zonējumu vēja parka teritorijā, nosakot jaunas indeksētas funkcionālās apakšzonas Mežu teritorija (M1) un Lauksaimniecības teritorija (L2), kur cita starpā

būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu”.

³ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (pieņemts 2020. gada 10. jūnijā) no 2021. gada 1. jūlija Smiltenes novada administratīvajā teritorijā ietilpst Raunas novada Drustu pagasta teritorija. Raunas pagasta Drustu pagasta teritorijā joprojām spēkā esošs ir Raunas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam, kas apstiprināts ar Raunas novada domes 2012. gada 29. augusta lēmumu Nr.8, 11.§ pieejams: https://geolatlviija.lv/geo/tapis#document_50.

atļauta VES izvietošana, un Mežu teritorija (M2) un Lauksaimniecības teritorija (L3), kur VES izvietošana nav atļauta.

- 3.2.6. Detalizēta informācija par Paredzētās darbības vietā esošajām aizsargjoslām apkopota Ziņojuma 2.2. nodaļā. Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības Izpētes teritorija skar virszemes ūdensobjektu, autoceļu, elektropārvades līniju, transformatoru, ģeodēziskā tīkla punktu un kultūras mantojuma pieminekļu aizsargjoslas, kas potenciāli var ierobežot VES izvietojuma vietu izvēli (Ziņojuma 2.2.1. attēls). Citas teritorijā esošās aizsargjoslas neietekmē paredzēto VES izvietojumu.
- 3.2.7. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 200 m augstumā virs zemes virsmas. Vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā un no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (*ECMWF*) izstrādātā modeļa ERA5 dati par laika periodu no 2012. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim. Konstatēts, ka Paredzētās darbības vietā vidēji 8,1 % no gada laika vēja ātrums nebūs pietiekošs elektroenerģijas ražošanai ar izvēlētajās klases VES modeļiem. Vidējais vēja ātrums Darbības vietā ir 8,4 m/s, bet izvēlētajās III un S klases VES ir piemērotas uzstādīšanai vietās, kurās vidējais vēja ātrums mastā augstumā sasniedz vismaz 6 m/s. Detalizēts vēja apstākļu raksturojums pievienots Ziņojuma 2.3. nodaļā.
- 3.2.8. Vēja parka teritorija ietilpst Gaujas upes baseina apgabalā, saskaņā ar VSIA “*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” meliorācijas kadastra informāciju⁴ Palsas, Pērļupītes, Ruņģu strauta, Lipsas, Dzirnāvupītes un Rauzas upju sateces baseina apgabalos. Valsts nozīmes ūdensnotekas, kas šķērso paredzētās darbības Izpētes teritoriju ir Palsa (meliorācijas kadastra Nr. 527424:01) un Ruņģu strauts (meliorācijas kadastra Nr.527224:01). Teritorijā lielākais ūdens objekts ir Lizdoles ezers, arī mazie ezeri Papalsis, Ķēžu ezers, Ruņģu ezers (Ziņojuma 4.9.6. attēls). Darbības vietas D daļā izvietots blīvs drenu, drenu kolektoru un meliorācijas grāvju tīkls.
- 3.2.9. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sagatavots Ziņojuma 4.10.4. nodaļā, bet Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti un to mazinošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.10.6. nodaļā. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk - LVĢMC) informāciju Vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, Izpētes teritorijā ir reģistrēts viens ūdensapgādes urbums, bet 1 km attālumā no Izpētes teritorijas robežas vēl seši ūdensapgādes urbumi. (Ziņojuma 4.9.2. tabula un 4.9.3. attēls).
- 3.2.10. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai dokumentācijai par plūdu riskiem - “*Plūdu riska informācijas sistēma*”⁵ un “*Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022.–2027. gadam*”⁶ - Paredzētās darbības Izpētes teritorija neatrodas valsts nozīmes plūdu riska teritorijā.
- 3.2.11. Izpētes teritorijas ģeoloģiskās uzbūves raksturojums sniegts Ziņojuma 4.10.2. nodaļā. Kopumā novērtēts, ka Izpētes teritorija ir piemērota būvniecībai, jo teritorijā un tās apkārtnē nav mūsdienu ģeoloģisko procesu iespējamās attīstības pazīmes. Pēc kvartāra nogulumu kartes, ģeotehniskā griezumā augšējo daļu veido dabiskos apstākļos stabilas gruntis, kas var kalpot par būvju dabisko pamatni – mālsmilts un smilšmāls. No Ziņojuma 4.10.6. nodaļā sniegtās informācijas secināms, ka Ierosinātajā detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa

⁴ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma. Pieejams: <https://www.melioracija.lv/>

⁵ Pieejama - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>.

⁶ Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam. Pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>

pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.

- 3.2.12. Paredzams, ka piekļuvei VES būvniecības vietām tiks izmantoti citu personu valdījumā esoši autoceļi aptuveni 8 km kopējā garumā, kas šobrīd tiek izmantoti piekļuvei lauksaimniecības zemju blokiem un mežu teritorijām, un no jauna izbūvētie autoceļi aptuveni 19 km kopējā garumā (Ziņojuma. 3.4.1. attēls). Esošo ceļu tehniskais stāvoklis un atbilstība VES transportēšanai tiks vērtēta būvprojekta izstrādes laikā, nepieciešamības gadījumā paredzot ceļa pārbūvi, nestspējas uzlabošanu vai konfigurācijas izmaiņas, kas saistītas ar izbūvētās ceļa klātnes atbilstību lielgabarīta un smagsvara kravas transporta manevru nodrošināšanai.
- 3.2.13. Ziņojuma 4.10.3. nodaļā sniegta informācija par darbības vietā esošajām derīgo izrakteņu atradnēm. Atbilstoši LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā⁷ pieejamajai informācijai konstatēts, ka Izpētes teritorijā un tās tuvumā atrodas vairāki prognozētie sapropeļa resursu laukumi (Ziņojuma 4.9.1. tabula), tuvākie no tiem ~ 650 m attālumā no potenciālajām VES būvniecības vietām. Tuvākās derīgo izrakteņu atradnes ir smilts un smilts-grants atradne “*Pāvukalns*” (Nr. B1115) ~ 0,5 km attālumā no Izpētes teritorijas un smilts atradne “*Ķekava*” (Nr. B1766) ~ 1,8 km attālumā no Izpētes teritorijas. Atradnēs derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta. Pārējās atradnes atrodas vairāk kā 2 km attālumā no plānotās vēja parka teritorijas. Izpētes teritorijā atrodas prognozētie sapropeļu resursu laukumi: Papalsis ezera iegula (S6035) un Ķežu ezera iegula (S5987). Šī teritorija robežojas ar Rūņģu ezera iegulas prognozēto sapropeļa resursu laukumu (S6042) un 674 m attālumā no izpētes teritorijas atrodas Lizdoles ezera iegulas prognozētais sapropeļa resursu laukums (S5993). Pārējās sapropeļa atradnes atrodas vairāk nekā 1 km attālumā no izpētes teritorijas robežas (Ziņojuma 2.1.1. attēls). Detalizētāka informācija par Paredzētās darbības izpētes teritoriju apkārtnē esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām sniegta Ziņojuma 2.1. un 4.10.3. nodaļās. Ziņojumā konstatēts, ka ņemot vērā paredzētā vēja parka novietojumu attiecībā pret tuvumā esošajām derīgo izrakteņu atradnēm, nav paredzams, ka VES būvniecība un ekspluatācija atstās negatīvu ietekmi uz derīgo izrakteņu atradnēm vai prognozētajiem sapropeļa resursu laukumiem.
- 3.2.14. Paredzētās darbības Izpētes teritorijā neatrodas neviena īpaši aizsargājama dabas teritorija (turpmāk - ĪADT), mikroliegumi, kas būtu dibināti biotopu vai augu sugu aizsardzībai, vai aizsargājami koki (Ziņojuma 4.3.1. attēls). Tuvākās ĪADT, kurām noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*) statuss, ir dabas liegums “*Launkalne*” (kods: LV0528200), kas atrodas ~ 7,8 km uz ZA no tuvākās plānotās VES (VES22) un dabas liegums “*Mežole*” (kods: LV0524100), kas atrodas 8,8 km uz A no VES (VES18). Tuvākais aizsargājamais koks (parastā priede *Pinus sylvestris*, ID 12452) ir Launkalnes-Drustu priede, kas atrodas starp VES (VES17A, VES17B un VES19), ~ 200 m uz A no autoceļa Launkalne-Drusti. Ņemot vērā attālumus no Izpētes teritorijas līdz tuvākajām ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijām un aizsargājamiem kokiem, Ziņojumā netiek prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša ietekme uz tām. Attiecīgi tālāk šajā atzinumā Paredzētās darbības ietekme minētajos aspektos vairs netiek analizēta un vērtēta.

⁷ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>

- 3.2.15. Izpētes teritorijas apkārtnē esošais tuvākais mikroliegums (ID 63061), kas dibināts putnu sugu aizsardzībai, atrodas ~ 2,4 km attālumā uz DR no plānotās VES (VES05), un tas ir veidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai (Ziņojuma 4.3.1. attēls).
- 3.2.16. No Sugu un biotopu ekspertes atzinuma (Ziņojuma 4. pielikums) izriet, ka Izpētes teritorijā dominē meži ar atsevišķām lauksaimniecības zemju platībām – aramzemēm un pastāvīgajiem zālājiem. Izpētes teritorijas apkārtnē identificēti vairāki ES nozīmes aizsargājami purvu biotopi – 7160 *Minerālvielām bagāti avoti un avotu purvi* un 7140 *Pārejas purvi un slīkšņas*, un mežu biotopi – 9080* *Staignāju meži*, 91D0* *Purvaini meži*, 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži* un 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži* (Ziņojuma 4.2.3. attēls). No Sugu un biotopu eksperta atzinuma (Ziņojuma 4. pielikums) izriet, ka Izpētes teritorijā dominē meži ar atsevišķām lauksaimniecības zemju platībām – aramzemēm un pastāvīgajiem zālājiem.
- 3.2.17. Plānoto VES novietņu apbūves laukumu teritorijās un pievedceļu teritorijās, kā arī potenciālās ietekmes teritorijā (līdz 50 m no minētajiem objektiem) konstatētas vairākas retas un aizsargājamas augu un bezmugurkaulnieku sugas (Ziņojuma 4.3.2. tabula, 4.3.5. – 4.3.7. attēls). Detalizēta informācija par plānoto VES vai ar to saistīto infrastruktūras objektu tuvumā konstatētajām aizsargājamām augu un bezmugurkaulnieku sugām un biotopiem sniegta Ziņojuma 4.3.3. nodaļas apakšnodaļā “*Aizsargājamas augu sugas un biotopi*”.
- 3.2.18. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem novērtējumu veikusi sertificēta sugu un biotopu eksperte Anete Pošiva-Bunkovska⁸ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte), 2023. gada 21. jūnijā sniedzot atzinumu par paredzamo ietekmi uz aizsargājamiem mežu un purvu biotopiem un vaskulārajiem augiem, kas sagatavots pamatojoties uz dabā veiktajiem teritorijas apsekojumiem (Ziņojuma 4. pielikums). Sugu un biotopu eksperte vērtējusi arī ar plānotā vēja parka saistītās infrastruktūras – elektroapgādes pieslēgumu un ceļu izbūves ietekmi uz minētajām dabas vērtībām. Saskaņā ar Ziņojumu (Ziņojuma 86. lpp.) izpētes teritoriju apsekojusi arī sertificēta sugu un biotopu eksperte Margīta Deičmane⁹.
- 3.2.19. Plānotā vēja parka teritorijas ornitoloģiskās izpētes ietvaros Izpētes teritorijā un tās perifērijā ir reģistrēti 77 īpaši aizsargājamo putnu sugu novērojumi no 17 sugām (Ziņojuma 4.5.1. tabula un 4.5.3. attēls).
- 3.2.20. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts/ ornitologs Rolands Lebus¹⁰ (turpmāk – Ornitologs), 2022. gada 17. februārī sniedzot atzinumu RL/2-005/17.02.2022 (Ziņojuma 6. pielikums).
- 3.2.21. No Paredzētās darbības ietekmes uz sikspārņiem novērtējuma izriet, ka izpētes teritorija, kā arī tai pieguļošās teritorijas, ir samērā maz piemērotas sikspārņu dzīvotnēm, jo tajās ir maz vecu mežaudžu un maz cilvēku veidotu mītņu (viensētu, saimniecības ēku). Kopumā novērtēts, ka Izpētes teritorijas mežaudzes lielākoties piemērotas kā potenciāli sikspārņu (konstatētas 8 sugas, Ziņojuma 4.4.1. tabula) barošanās biotopi un ievērojami mazāk - kā potenciālas koloniju vai citādu mītņu vietas.

⁸ Eksperta sertifikāts Nr. 116, specializācijas – biotopu grupas “*meži un virsāji; purvi; zālāji*” (derīgs līdz 29.05.2027.), biotopu grupa “*jūras piekraste*” (derīgs līdz 08.06.2028.) un “*alas, atsegumi, kritenes*” (derīgs līdz 22.02.2025.), sugu grupa “*vaskulārie augi*” (derīgs līdz 06.04.2028.).

⁹ Eksperta sertifikāts Nr. 024, specializācijas – biotopu grupas “*zālāji*”, sugu grupas “*abinieki; rūpuļi*” (derīgs līdz 14.06.2028.).

¹⁰ Eksperta sertifikāts Nr. 005, specializācija - “*putni*” (derīgs līdz 13.05.2023.), eksperta atzinums sniegts eksperta sertifikāta darbības laikā.

- 3.2.22. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sikspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts zīdītāju - sikspārņu un to dzīvotņu jomā Viesturs Vintulis¹¹ (turpmāk – Sikspārņu eksperts), 2021. gada 30.novembrī sniedzot atzinumu (Ziņojuma 5. pielikums)
- 3.2.23. Ziņojumā konstatēts, ka plānotā vēja parka teritorijā un tā tuvumā atrodas vairāki valsts aizsargāti arheoloģijas pieminekļi¹², kartogrāfiski to izvietojums attēlots Ziņojuma 4.7.1. attēlā. Uz Ziņojuma iesniegšanas brīdi konstatēts, ka Izpētes teritorijā atrodas valsts aizsargājama arheoloģijas piemineklis Nr. 2374 *Kalnaslapjumu senkapi*, kā arī tā skar arheoloģijas pieminekļu Nr. 2377 *Pīkaņu Skansts kalns*, Nr. 422 *Jauntēvenēnu senkapi* un Nr. 427 *Kalnastādiņu senkapi* aizsardzības zonas. Izpētes teritorijā un tās tuvumā esošie valsts aizsargātie kultūras pieminekļi un Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz tiem detalizēti vērtēti Ziņojuma 4.7. nodaļā. Ziņojumā norādīts, ka pastāv iespēja, ka plānotā vēja parka teritorijā varētu atrasties līdz šim nezināmas senās dzīvesvietas, kā arī agrā akmens laikmeta akmens krāvuma senkapi. Ziņojumā konstatēts, ka nav pieejama informācija par Pasaules karos un Neatkarības karā kritušo karavīru apbedījumu vietām Izpētes teritorijā, bet šādi apbedījumi Darbības vietā ir iespējami. Līdz ar to Ierosinātāja apņēmusies vēja parka būvprojektu saskaņot ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldi (turpmāk – NKMP), tajā skaitā vērtējot lielgabarīta un smagsvara kravu pārvadāšanas maršrutus.
- 3.2.24. Paredzētās darbības vietas ainava un sagaidāmās vizuālās ietekmes vērtētas Ziņojuma 4.6. nodaļā, ainavu telpas norādītas 4.6.1 attēlā. Paredzētās darbības vieta atrodas Vidzemes augstienes ainavu rajona Rietumu augstumu (Kosas – Launkalnes) ainavapvidū. Ziņojumā novērtēts, ka vēja parks būs saskatāms arī no ZR āru (Spāres – Raunas) nolaidas, Vidienas augstumu (Alauksa – Gaiziņa) ezeraines un Gaujas – Tirzas mežāru nolaidas ainavapvidiem. Ļoti augstas vizuālās ietekmes un labas saskatāmības zonā iekļaujas visa Izpētes teritorija (Ziņojuma 4.6.2. attēls). Ziņojumā secināts, ka kopumā ietekme uz ainavu būs nozīmīga, bet ne būtiska, lai mazinātu ainavas kā resursa vērtību un tās integritāti. Ainavu telpu jutīguma novērtējuma rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.6.4. tabulā. Ainavas izmaiņas Ziņojumā vērtētas modelējot vizuālās ietekmes no 31 skata punkta, to izvietojums parādīts Ziņojuma 4.6.3. attēlā. Katra skata punkta esošā ainavas situācija un situācija pēc vēja parka izbūves attēlota Ziņojuma 7. pielikumā. Ziņojumā secināts, ka izbūvējot VES visās plānotajās izbūves vietās, tiktu radīta būtiska nelabvēlīga ietekme uz Lizdoles ezera apkārtnes ainavu telpu. Ietekmi mazinājošie pasākumi novērtēti Ziņojuma 4.6.7. nodaļā (skat. arī šī atzinuma 6.10.3. punktu).
- 3.2.25. Atbilstoši LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistram¹³ Izpētes teritorijā neatrodas neviena piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta (Ziņojuma 2.1. nodaļa). Tuvākā piesārņotā vieta ir SIA “Nivals” DUS “Darbnīcas” (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 42508/2427), kas atrodas Dzērbenes pagastā, aptuveni 8 km attālumā uz DR no Izpētes teritorijas robežas. Tuvākās potenciāli piesārņotās vietas ir atkritumu izgāztuve “Putnukalns” (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 94708/5258), kas atrodas Launkalnes pagastā ~ 240 m attālumā uz ZA no izpētes teritorijas tuvākās robežas bijusī atkritumu izgāztuve “Ģībēni” (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 42488/2420), kas atrodas Drustu pagastā ~ 1 km attālumā uz D no Izpētes teritorijas tuvākās robežas, un bijusī minerālmēslu noliktava “Auļukalns” (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 42488/2424)

¹¹ Eksperta sertifikāts Nr. 070, specializācija “zīdītāji – sikspārņi” (derīgs līdz 30.09.2025.).

¹² NKMP informācijas sistēma “Mantojums” <https://karte.mantojums.lv/>.

¹³ http://parissrv.lvģmc.lv/#viewType=home_view

Drustu pagastā ~ 1,4 km attālumā uz D no Izpētes teritorijas tuvākās robežas. Pārējās potenciāli piesārņotās vietas atrodas vairāk nekā 2 km attālumā no Izpētes teritorijas.

3.3. Paredzētas darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā, kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā šī atzinuma 6. daļā attiecīgajos punktos.
- 3.3.2. Vēja parkā iecerēts uzstādīt ne vairāk kā 17 identiskas viena ražotāja VES¹⁴ (skat. arī Ziņojuma 3.2. nodaļu). Sagaidāmo ietekmju vērtējumam izmantoti VES ražotāju nodrošināti raksturlielumi, no kuriem atkarīga ietekme uz Paredzētās darbības vides sniegumu un cilvēka veselību. Ziņojumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi. Ziņojumā noteiktie ietekmes un skarto teritoriju parametri galvenokārt attiecināmi uz situāciju, kad tikusi vērtēta 26 VES iespējamā summārā ietekme, bet ņemot vērā, ka Ierosinātāja paredzējusi izbūvēt ne vairāk kā 17 VES, faktiskie ietekmju skaitliskie parametri atšķirsies, bet nebūs sliktāki kā Ziņojumā un šajā atzinumā vērtētie.
- 3.3.3. Detalizēts būvniecības procesa raksturojums sniegts Ziņojuma 3. nodaļā. Esošo ceļu garums (izņemot valsts nozīmes autoceļus), kas varētu tikt izmantoti vēja parka būvniecībai, ir aptuveni 9,8 km. Katra esošā ceļa tehniskais stāvoklis un atbilstība VES transportēšanai tiks izvērtēta būvprojekta izstrādes laikā, nepieciešamības gadījumā paredzot ceļa pārbūvi, nestspējas uzlabošanu vai konfigurācijas izmaiņas.
- 3.3.4. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Pār Palsas upi būs nepieciešams izbūvēt jaunu pievedceļu, kurš savstarpēji savienos trīs VES (VES08A, VES06, VES07), bet jaunbūvējamā ceļa nodaļuma joslā arī potenciālās kabeļlīnijas elektroenerģijas nodošanai uz 110 kV apakšstaciju. Elektropārvades un komunikāciju tīklu kabeļus ir paredzēts izbūvēt autoceļu nodaļumu joslā. Kabeļlīnijas pie vietējās nozīmes autoceļa V267 un V251 šķērsos Ruņģu strautam noteikto aizsargjoslu. Ziņojumā norādīts, ka kabeļlīniju novietojums un precīzi tehniskie risinājumi tiks noteikti būvprojekta izstrādes laikā pēc VES izbūves vietu precizēšanas. Potenciālās VES un ar tām saistītās infrastruktūras būvniecības vietas attēlotas Ziņojuma 3.1.1. attēlā, 3.3.3. tabulā uzrādītas aptuveno jaunizbūvējamo ceļu garumi un atmežojamās platības katrai no plānotajām 26 VES.
- 3.3.5. Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, pie 110 kV līnijas Nr.71 "*Smiltene - Jaunpiebalga*" paredzēts izbūvēt 110 kV apakšstaciju (Ziņojuma 3.4.7. attēls). Paredzams, ka apakšstacija atradīsies Drustu pagastā, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 94700130024. Par apakšstacijas būvniecību noslēgta vienošanās ar AS "*Augstsprieguma tīkls*". Iespējamie risinājumi saražotās elektroenerģijas nodošanai kopējā tīklā vērtēti Ziņojuma 3.4.3. nodaļā.
- 3.3.6. Ziņojuma 4.12.2. nodaļā norādīts, ka eļļas daudzums VES gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no aptuveni 650 līdz 1500 litriem. Analizējot ražotāju sniegto informāciju, par elektrostacijās izmantotajiem hidrauliskajiem šķidrumiem, Izstrādātāja secinājusi, ka to bīstamība videi raksturojama ar apzīmējumiem H412 – kaitīgs ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Iespējamās avāriju situācijas un to novēršanas un ietekmes mazināšanas risinājumi vērtēti Ziņojuma 4.12. nodaļā.

¹⁴ Ziņojumā vērtēti un salīdzināti trīs ražotāju – *Vestas, Nordex un Siemens Gamesa* - IEC standartam atbilstoši III un S klases VES modeļi ar nominālo ražošanas jaudu no 6,6 MW līdz 7,2 MW

3.3.7. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja VES un infrastruktūras būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. VES darbības laiks ir apmēram 25 – 30 gadi, bet labi uzturētas VES ekspluatācijas laiks var būt arī lielāks, ja ieguvumi no stacijas saražotās enerģijas realizēšanas ir lielāki par uzturēšanas un modernizācijas izmaksām. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja norādījusi (Ziņojuma 4.11.2. nodaļa), ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt, izņēmums ir tikai VES spārnu ražošanā izmantotie kompozītmateriāli, kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas, līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt, tomēr domājams, ka VES ekspluatācijas beigu periodā pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā vērtētas VES novietojuma un tehnoloģiju alternatīvas. 3.1. nodaļā sākotnēji vērtētas 26 potenciālās VES izbūves vietas, kurās paredzēts izbūvēt ne vairāk kā 17 VES. Ziņojumā norādīts, ka VES izbūves vietas (Ziņojuma 3.1.1. tabula un 3.1.1.attēls) norādītas indikatīvi atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī un var tikt precizētas būvprojektēšanas gaitā.
- 3.4.2. Vērtējot ar VES izbūvi un ekspluatāciju saistītās ietekmes, Ierosinātāja ir atteikusies no trīs sākotnēji paredzēto VES (VES13B, VES14, VES15A) izbūves to radītās ietekmes uz ainavu dēļ, un no VES13A izbūves, jo ar to saistītais pievedceļš un apbūves laukums skartu dabas mikroliegumu (Ziņojuma 4.3.6. attēls). Līdz ar to tālākajā apbūves vietu alternatīvu izvēlē detalizēti vērtētas 22 apbūves vietas, kuru novietojums parādīts Ziņojuma 7.1.1. attēlā.
- 3.4.3. Vērtējot normatīvi noteiktos ierobežojumus attiecībā uz VES novietojumu, proti, Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 *“Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 240) 163. punkta nosacījumus par minimālo attālumu no dzīvojamās apbūves līdz tuvākajai VES, secināts, ka VES16 un VES18 izbūve pieļaujama tikai, ja par īpašumā *“Kazukalns”* reģistrētajām ēkām normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā tiek saņemti būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.
- 3.4.4. Lai salīdzinātu vērtējamo 22 vietas alternatīvu ietekmju kopumu, Ziņojumā noteikti 26 kvantitatīvi un kvalitatīvi kritēriji un katram kritērijam ir sagatavota novērtējuma skala (Ziņojuma 7.1.1. tabula). Secināts, ka izmantotā daudzkritēriju analīze (rezultāti katrai no 22 VES visās ietekmju 26 pozīcijās apkopoti Ziņojuma 7.1.2. tabulā), un Ziņojuma 7.1.3. tabulā atspoguļotie VES būvniecības vietu vērtējuma summārie rezultāti izmantojami, pieņemot lēmumu par galīgo vēja parka izkārtojumu – *“proti, lēmuma pieņemšanas ietvarā vērtējot vides aspektus, tiek rekomendēts pēc iespējas ievērot 7.1.3. tabulā norādīto prioritāro secību (ņemot vērā nosacījumu par savstarpēji izslēdzošajām alternatīvām), ciktāl paredzētās darbības īstenošana izvēli neierobežo citi apstākļi”*.
- 3.4.5. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojumā salīdzināti trīs ražotāju IEC standartam atbilstoši III un S klases VES modeļi (*Vestas V172, Nordex N163, Siemens Gamesa G170*), kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā dažādas frekvences troksni, mirgošanas efektu, saražojamās

elektroenerģijas daudzumu u.c. Atbilstoši vērtējamajam aspektam izvēlēti tie VES modeļa raksturparametri, kas var radīt nelabvēlīgāko ietekmi.

- 3.4.6. Ziņojuma 7.2.1. tabulā apkopoti VES modeļu tehnoloģiskie parametri, kas izmantoti novērtējumā un kuru kopums turpmāk izmantojams veicot konkrētā modeļa izvēli un iepirkumu. Ziņojumā vērtētas ietekmes, ko rada VES ar parametriem, kas nepārsniedz turpmāk norādītās vērtības: kopējais stacijas augstums – 261 m (masta augstums – 175 m, rotora diametrs – 172 m), skaņas jaudas līmenis L_{WA} , sasniedzot nominālo rotora griešanās ātrumu pie vēja ātruma, kas vienāds vai lielāks par 10 m/s – 108,4 dB; zemas frekvences trokšņa imisijas līmenis 100 m attālumā no VES pie vēja ātrumiem 6 m/s un 8 m/s attiecīgi nepārsniedz 23,2 dB un 28,1 dB (vienlaicīgi ievērojot, ka kopējais visu uzstādīto VES zemas frekvences troksnis nevienā no ietekmētajām dzīvojamajām mājām 10 m augstumā nepārsniedz 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s); mirgošanas frekvence – 3 Hz. Visiem vērtētajiem VES modeļiem ražotājs nodrošina iespēju ieregulēt speciālus darbības režīmus trokšņa emisijas samazināšanai, mirgošanas ietekmes un ietekmes uz sīkspārņiem samazināšanai (*bat mode*), kā arī piedāvā iespēju uzstādīt aprīkojumu apledojuma veidošanās identificēšanai un ietekmes mazināšanai.
- 3.4.7. Ņemot vērā izvērtējuma rezultātus vides trokšņa un zemas frekvences trokšņa kontekstā, Ierosinātāja pieņēmusi lēmumu atteikties no *Vestas V172* modeļa ar standarta spārniem būvniecības, jo tā uzstādīšana radītu zemas frekvences trokšņa līmeņa pārsniegumus 14 dzīvojamo māju teritorijās (Ziņojuma 4.1.13. tabula). Šī modeļa izmantošana radītu arī nozīmīgi lielāku trokšņa līmeņa paaugstināšanos īpaši aizsargājamajām pūču dzimtas sugām noteiktajās prioritārajās teritorijās salīdzinājumā ar citām tehnoloģiskajām alternatīvām.
- 3.4.8. Visu norādīto parametru vietā Ierosinātāja var izmantot arī citus, ja tie nodrošina vismaz līdzvērtīgu vai labāku vides sniegumu, kāds šobrīd novērtēts Ziņojumā. Kā norādīts Ziņojuma 7.2. nodaļā, šie nosacījumi izmantojami bez potenciālo VES izbūves vietu ierobežojumiem. Būtisku izmaiņu, kas pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, gadījumā Ierosinātāja apņēmusies veikt to būtiskuma novērtējumu un, ja nepieciešams, ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu
- 3.4.9. Ņemot vērā Ziņojuma 7.1.2. un 7.1.3. tabulās Izstrādātājas apkopotos vērtējuma rezultātus, kā arī detalizēto Ziņojuma 4. nodaļā veikto atsevišķo ietekmju izvērtējumu, Birojs ieskatā mazāka ietekme uz cilvēku un dabas vērtībām prognozēta izbūves vietu alternatīvām VES01, VES02, VES03, VES04, VES05, VES06, VES07, VES08A, VES10, VES11, VES12, VES17A, VES17B, VES18, VES19, VES20, VES22.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2022. gada 24. februāra iesniegums “*Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/436).
- 4.2. Biroja 2022. gada 23. marta Lēmums Nr. 5-02/13/2022 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.3. Ierosinātājas 2022. gada 10. maija vēstule “*Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1027).
- 4.4. Fiziskas personas 2022. gada 24. maija iesniegums “*Par nekustamo īpašumu “Elziņas”*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1217).
- 4.5. Ierosinātājas 2022. gada 27. maija vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izsniegšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1163).

- 4.6. SIA "Lauku apgāds un meliorācija" 2022. gada 27. maija un 2022. gada 30. maija vēstule Nr. 1-5/3 "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1155 un Nr. 5-01/1172).
- 4.7. Fiziskas personas 2022. gada 27. maija un 2022. gada 30. maija iesniegumi "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1156 un Nr. 5-01/1173).
- 4.8. Fiziskas personas 2022. gada 27. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1157).
- 4.9. Ierosinātājas 2022. gada 27. maija vēstule "Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izsniegšanu" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1163).
- 4.10. Fiziskas personas 2022. gada 29. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1171).
- 4.11. Fiziskas personas 2022. gada 29. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1175).
- 4.12. Fiziskas personas 2022. gada 30. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1170).
- 4.13. Fiziskas personas 2022. gada 30. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1268).
- 4.14. Fiziskas personas 2022. gada 30. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1174).
- 4.15. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1184).
- 4.16. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1214).
- 4.17. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1215).
- 4.18. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1216).
- 4.19. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1218).
- 4.20. Fiziskas personas 2022. gada 31. maija iesniegums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka "Augstkalni" izbūvei Smiltenes novadā" (Biroja reģ. Nr. 5-01/1219).

- 4.21. Fiziskas personas 2022. gada 2. jūnija iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1201).
- 4.22. Fiziskas personas 2022. gada 2. jūnija elektroniskā pasta vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1205).
- 4.23. Fiziskas personas 2022. gada 2. jūnija elektroniskā pasta vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1206).
- 4.24. Fiziskas personas 2022. gada 2. jūnija vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1207).
- 4.25. SIA “Mežroze IG” 2022. gada 2. jūnija vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1208).
- 4.26. Izstrādātājas 2022.gada 6. jūnija elektroniskā pasta vēstule *“Pārsūtīta atbilde fiziskai personai”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1226).
- 4.27. Izstrādātājas 2022.gada 6. jūnija elektroniskā pasta vēstule *“Pārsūtīta atbilde fiziskai personai”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1227).
- 4.28. Izstrādātājas 2022.gada 6. jūnija elektroniskā pasta vēstule *“Pārsūtīta atbilde fiziskai personai”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1228).
- 4.29. Fiziskas personas 2022. gada 6. jūnija vēstule *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1229).
- 4.30. Fiziskas personas 2022. gada 5. jūnija vēstule *“Par vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvi”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1239).
- 4.31. Fiziskas personas 2022. gada 7. jūnija iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1247).
- 4.32. Ierosinātājas 2022. gada 10. jūnija vēstule *“Pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1267).
- 4.33. Biroja 2022. gada 27. jūnija Programma Nr. 5-03/18/2022 *“ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” būvniecībai Smiltenes novada”*.
- 4.34. Biroja 2022. gada 27. jūnija vēstule Nr. 5-01/685 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma programmas Nr. 5-03/18/2022 nosūtīšanu Ierosinātājai”*.
- 4.35. Fiziskas personas 2022. gada 28. jūlija iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja elektrostaciju parkam “Augstkalni” Smiltenes novada Nekustamajā īpašumā “Rodzes””* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1580).
- 4.36. Fiziskas personas 2022. gada 29. jūlija iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā””* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1586).
- 4.37. Fiziskas personas 2022. gada 1. augusta iesniegums *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu un lokālplānojuma izstrādi vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvei Smiltenes novadā””* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1599).

- 4.38. Izstrādātājas 2023. gada 9. februāra elektroniskā pasta vēstule *“Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu”* ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/305).
- 4.39. Fiziskas personas 2023. gada 5. marta elektroniskā pasta vēstule *“Par pārkāpumu Augstkalnes vēja parka plānā”* (Biroja reģ. Nr. 1-07/495).
- 4.40. Izstrādātājas 2023. gada 7. marta elektroniskā pasta vēstule *“Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokols”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/511).
- 4.41. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk - DAP) 2023. gada 10. marta vēstule Nr. 4.9/1484/2023-N *“Par ietekmes uz vidi sākotnējo novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu, vēja elektrostaciju būvniecība Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/552).
- 4.42. Fiziskas personas 2023. gada 10. marta elektroniskā pasta vēstule *“Vēja parka “Augstkalni” projekts”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/547).
- 4.43. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk - Dienests) 2023. gada 13. marta vēstule Nr. 2.3/AP/3241/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu SIA “WPR2” vēja elektrostaciju parka izbūvei Smiltenes novada Drustu un Launkalnes pagastos”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/553).
- 4.44. Divu fizisku personu parakstīta 2023. gada 16. marta vēstule *“Par vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvi”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/610).
- 4.45. Biroja 2023. gada 22. marta vēstule Nr. 5-01/286/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.46. Fiziskas personas 2023. gada 30. marta elektroniskā pasta vēstule ar viedokli *“Par vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvi Smiltenes novadā”* (Biroja reģ. Nr. 1-07/704).
- 4.47. Biroja 2023. gada 30. marta vēstule Nr. 5-01/313/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.48. Fiziskas personas 2023. gada 3. aprīļa viedoklis *“Par vēja elektrostaciju parka “Augstkalni” izbūvi”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/729).
- 4.49. Biroja 2023. gada 6. aprīļa vēstule Nr. 5-01/346/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.50. Izstrādātājas 2023. gada 26. jūnija vēstule Nr. b/n *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai”* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1585).
- 4.51. Biroja 2023. gada 30. jūnija vēstule Nr. 5-01/840/2023 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* ar lūgumu sniegt atsauksmi un/ vai izvirzīt obligātos nosacījumus par Ziņojumu.
- 4.52. Valsts aģentūras *“Civilās aizsardzības aģentūra”* 2023. gada 13. jūlija vēstule Nr. 01-1/1254 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1708).
- 4.53. Valsts AS *“Latvijas gaisa satiksme”* 2023. gada 14. jūlija vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/429 *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1725).
- 4.54. DAP 2023. gada 14. jūlija vēstule Nr. 4.9/4442/2023-N *“Par ietekmes uz vidi novērtējumu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1734).
- 4.55. NKMP 2023. gada 19. jūlija vēstule Nr. 05-01/5255 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1758).

- 4.56. Valsts AS *"Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs"* 2023. gada 20. jūlija vēstule Nr. 30FAD.04-01/15/01/775 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1770).
- 4.57. Veselības inspekcijas 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 2.4.8.-1./543 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1822).
- 4.58. Valsts SIA *"Latvijas Valsts ceļi"* 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 4.5/12927 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1829).
- 4.59. Valsts AS *"Elektroniskie sakari"* 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 2.1-1.1/542 *"Par ietekmes uz vidi novērtējumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1831).
- 4.60. Smiltenes novada pašvaldības 2023. gada 28. jūlija vēstule Nr. SNP/23/6.5.4/2029 *"Atsauksme SIA "WPR2" IVN ziņojumam"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1837).
- 4.61. Dienesta 2023. gada 31. jūlija vēstule Nr. 2.3/AP/8546/2023 *"Par atsauksmju sniegšanu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1848).
- 4.62. Biroja 2023. gada 8. augusta vēstule Nr. 5-01/962/2023 *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu"* Ierosinātajai, ar kuru, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūgts iesniegt papildu informāciju un pārsūtītas Birojā saņemtās pašvaldības un institūciju atsauksmes par sagatavoto Ziņojumu.
- 4.63. Izstrādātājas 2023. gada 18. augusta vēstule Nr. b/n *"Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu"* ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2064).
- 4.64. Biroja 2023. gada 5. septembra vēstule Nr. 5-01/1065/2023 *"Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu"*.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paredzētās darbības IVN Sākotnējā apspriešana norisinājās no 2022. gada 13. maija līdz 2022. gada 6. jūnijam. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta *"Druva"* 2022. gada 13. maija numurā, laikraksta *"Smiltenes Novada Pašvaldības Vēstis"* 2022. gada 12. maija numurā un laikraksta *"Ziemeļlatvija"* 2022. gada 13. maija numurā, kā arī ievietots tīmekļvietnēs – www.smiltenesnovads.lv, www.environment.lv un www.vpvp.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību klātienē varēja iepazīties Smiltenes novada pašvaldībā (Dārza iela 3, Smiltene), Raunas pagasta pārvaldē (Vidzemes iela 2, Rauna, Raunas pagasts, Smiltenes novads), Launkalnes pagasta pārvaldē (Ezera iela 2A, Launkalne, Launkalnes pagasts, Smiltenes novads), Drustu pagasta pārvaldē (Palsas iela 20, Drusti, Drustu pagasts, Smiltenes novads), Dzērbenes klientu apkalpošanas centrā (*"Sabiedriskais centrs"*, Dzērbene, Dzērbenes pagasts, Cēsu novads) darba laikā, bet attālināti – tīmekļvietnē www.environment.lv. No Birojā iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem izriet, ka par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (tiesiskie valdītāji), kuru nekustamie īpašumi iekļauti Izpētes teritorijā vai tos var skart plānotā darbība.
- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas ietvaros tika organizēta sanāksme neklātienē formā saskaņā ar likuma *"Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums"* (turpmāk – Covid likums) 20. pantu. Tiešsaistes Sākotnējās apspriešanas sanāksme notika attālināti 2022. gada 26. maijā plkst. 18.00. Sanāksmē bija iespējams piedalīties, izmantojot tīmekļvietnē www.environment.lv publicēto saiti. Sākotnējās apspriešanas laikā līdz 2022. gada

2. jūnijam sabiedrībai bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus un saņemt uz tiem atbildes, rakstot uz e-pasta adresi augstkalni@environment.lv. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem laikā līdz 2022. gada 2. jūnijam norādītajā e-pasta adresē tika saņemti vairāku fizisku personu jautājumi saistībā ar Paredzēto darbību. Pēc tiešsaistes sanāksmes, 2022. gada 30. aprīlī Sākotnējās apspriešanas sanāksmes video ieraksts tika ievietots gan tīmekļvietnē <http://www.environment.lv>, gan tīmekļvietnē <https://www.youtube.com/watch?v=4LPpJ4AN-aI&t=56s> un bija pieejams līdz programmas izdošanas brīdim. Saskaņā ar tīmekļvietnē <https://www.youtube.com/watch?v=4LPpJ4AN-aI&t=56s> esošo informāciju vietnē publicētais neklātienas sanāksmes videoieraksts līdz 2022. gada 17. jūnijam skatīts 119 reizes. Saskaņā ar Sākotnējās apspriešanas materiāliem Sākotnējās apspriešanas tiešsaistes sanāksmē kopumā piedalījās 44 dalībnieki. Sanāksmes dalībnieki tika iepazīstināti ar Ierosinātāju un tās stratēģisko investoru Somijā, ar vēja enerģijas attīstību un tās iespējām Latvijā, kā arī ar plānoto vēja parku, tā izvietojuma un teritorijas plānojumu. Tāpat klātesošajiem tika sniegta informācija par sākotnējās sabiedriskās apspriešanas mērķiem, ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību plānotajai darbībai, tā mērķiem un veicamajiem uzdevumiem, kā arī ar nozīmīgākajām ietekmēm, kas tiks vērtētas plānotā vēja parka IVN. Sabiedrībai tika sniegta arī informācija par iespējām iesaistīties Sākotnējā apspriešanā un turpmākajā IVN procesā. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. Iedzīvotāji galvenokārt interesējās par argumentiem teritorijas izvēlei plānotā vēja parka izveidei, par pašvaldības iesaisti projektā, par VES minimālo attālumu no dzīvojamām ēkām, dabas ekspertu uzsāktajiem pētījumiem Izpētes teritorijā, Paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu, īpašumiem un to vērtību, kā arī iespējamām kompensācijām. Sanāksmes laikā tās dalībnieki pauda viedokli arī par to, ka no Izpētes teritorijas jāizslēdz vairāki konkrēti nekustamie īpašumi, kuru īpašnieki ir kategoriski pret VES izvietojumu tiem piederošos īpašumos un iebilst arī pret īpašumu apgrūtināšanu ar VES aizsargjoslām.

5.1.3. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Birojā tika saņemti 20 sabiedrības pārstāvju iesniegumi, tostarp no iedzīvotājiem un uzņēmējiem ar viedokļiem un jautājumiem par Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu, kā arī ar priekšlikumiem IVN. Galvenokārt tika saņemti fizisku personu viedokļi, kuros bija norādīts, ka personas nevēlas šāda veida projekta attīstību sev piederošā īpašumā vai tā tuvumā saistībā ar iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību un dzīves kvalitāti, dabas daudzveidību un ainavu, saimnieciskās darbības attīstību. Iesniegumos tika lūgts izņemt konkrētus nekustamos īpašumus no Paredzētās darbības izpētes teritorijas, jo to īpašnieki ir pret VES uzstādīšanu vai apgrūtinājumiem saistībā ar VES aizsargjoslām tiem piederošos īpašumos. Sākotnējās apspriešanas laikā Birojā saņemtie sabiedrības viedokļi ņemti vērā, formulējot šīs Biroja programmas prasības, un nosūtīti Ierosinātājam, kurai tajos ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2023. gada 7. februāra laikrakstā “*Druva*” un 2023. gada 7. februāra laikrakstā “*Ziemeļlatvija*”. Informācija tika ievietota Smiltenes novada pašvaldības tīmekļvietnē www.smiltene.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Klātienē Ziņojums bija pieejams Smiltenes novada pašvaldības administrācijas ēkā Klientu apkalpošanas centrā (adrese: Dārza ielā 3, Smiltene, Smiltenes novads) darba laikā, Smiltenes novada Drustu pagasta pārvaldē (adrese: Palsas iela 20, Drusti, Drustu pagastā) darba laikā,

Smiltenes novada Launkalnes pagasta pārvaldē (adrese: Ezera ielā 2A, Launkalne, Launkalnes pagastā) darba laikā.

- 5.2.2. Saskaņā ar Covid likumu sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisinājās neklātienas formā (attālināti) 2023. gada 28. februārī plkst. 17.00, izmantojot *ZOOM* platformu. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme norisinājās vienlaicīgi ar lokālpilanojuma publiskās apspriešanas sanāksmi. Saite uz virtuālo sanāksmes telpu, kā arī pievienošanās instrukcija tika publicēta Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “Aktualitātes”. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un sagatavoto Ziņojumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Saskaņā ar Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokolu sanāksmē attālināti piedalījās 84 dalībnieki. Pēc tiešsaistes sanāksmes, 2023. gada 28. februārī Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes videoieraksts tika ievietots gan Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv, gan arī tīmekļvietnē <https://www.youtube.com/watch?v=cMxWPZrvwpM>. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību, sagatavoto Ziņojumu, lokālpilanojuma izstrādi kā arī Ziņojuma izstrādes procesu un sabiedriskās apspriešanas mērķiem. Tāpat dalībnieki tika iepazīstināti ar Ierosinātāju un tās stratēģisko investoru Somijā, ar vēja enerģijas attīstību un tās iespējām Latvijā, kā arī ar plānoto vēja parku, tā izvietojuma un teritorijas plānojumu. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus un saņemt uz tiem atbildes. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā dalībnieki galvenokārt interesējās par VES turbīnu likteni pēc to dzīves cikla beigām, potenciālajām darba vietām, paredzētajiem nodokļiem un dažādiem ar vēja parku saistītiem ierobežojumiem. Sanāksmes dalībnieki interesējās par vēja turbīnu tehniskajiem parametriem un konkrētām VES atrašanās vietām, pretapledošanas apstrādes tehnoloģijām, ceļu un kabeļu izbūvi un to apsaimniekošanu, saražotās elektroenerģijas realizāciju, ārvalstu investoru lomu u.c. Iedzīvotāji pauda bažas par vēja parka ietekmi uz nekustamā īpašuma vērtību, ainavu, mežiem, putniem, kā arī būvniecības un paša vēja parka darbības laikā radīto trokšņu ietekmi uz iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, veselību un labsajūtu. Detalizēts pārskats par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu pieejams Ziņojuma 10. pielikumā.
- 5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu augstkalni@environment.lv līdz 2023. gada 7. martam, kā arī līdz 2023. gada 17. martam visi interesenti tika aicināti aizpildīt aptaujas anketu, kas bija pieejama Izstrādātājas mājaslapā www.environment.lv, sadaļā “Aktualitātes”. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2023. gada 17. martam. Šajā periodā Birojā tika saņemti četrus fizisku personu vēstules/ iesniegumi, kuros galvenokārt iebilsts par Paredzētās darbības būvniecību, norādīts uz pārkāpumiem projekta plānā un paustas bažas par vēja parka radītā trokšņa un mirgošanas efekta ietekmi uz iedzīvotāju veselību, meža dzīvnieku un putnu uzvedību, TV un radio apraides un mobilo sakaru kvalitāti u.c. Birojā tika saņemti arī Dienesta un DAP viedoklis par Ziņojumu un priekšlikumiem tā pilnveidošanai, kuros sniegts detalizēts viedoklis par vēja parka ietekmi uz putniem, biotopiem un īpaši aizsargājamām kriptogāmu un vaskulāro augu sugām u.c. Visi institūciju un fizisku personu viedokļi nosūtīti Ierosinātājai un Izstrādātājai, Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto jautājumu un komentāru pārskats pievienots Ziņojuma 11. pielikumā.
- 5.2.4. Pēc Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas perioda Birojā tika saņemtas divas vēstules no vienas fiziskas personas ar iebildumiem par Ierosinātājas Paredzēto darbību. Vēstules nosūtītas Ierosinātājai un Izstrādātājai iesniegumā norādīto jautājumu izvērtēšanai un atbilžu sniegšanai iekļaujot tās pārskatā par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Atbildes ietvertas Ziņojuma 11. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2023. gada 26. jūnijā. Paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā ievietots Smiltenes novada pašvaldības tīmekļvietnē www.smiltene.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemtas:

5.3.2.1. Valsts aģentūras "*Civilās aizsardzības aģentūra*" 2023. gada 13. jūlija vēstule Nr. 01-1/1254, Valsts AS "*Latvijas gaisa satiksme*" 2023. gada 14. jūlija vēstule Nr. VI-AD/JPN-03/429, Valsts AS "*Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs*" 2023. gada 20. jūlija vēstule Nr. 30FAD.04-01/15/01/775 un Smiltenes novada pašvaldības 2023. gada 28. jūlija vēstule Nr. SNP/23/6.5.4/2029, kurās nav izvirzīti papildus priekšlikumi ziņojuma pilnveidošanai.

5.3.2.2. DAP 2023. gada 14. jūlija vēstule Nr. 4.9/4442/2023-N, kurā norādīts, ka Paredzētās darbības rezultātā paredzama ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem, taču tā pieļaujama, ievērojot Ziņojumā iekļautos nosacījumus. Tāpat izvirzīti konkrēti nosacījumi ietekmes uz augiem un biotopiem sadaļas papildināšanai, kā arī mazo ērgļu, zivju ērgļu, pūču un dzeņu Alternatīvu vērtējumam izmantoto kritēriju skalu papildināšanai atbilstoši DAP norādījumiem.

5.3.2.3. NKMP 2023. gada 19. jūlija vēstule Nr. 05-01/5255, kurā norādīts, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai kopumā, kā arī sniegts pozitīvs atzinums par Ziņojumu. NKMP aicina Ziņojumā precizēt valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vērtību grupas atbilstoši jaunajai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta redakcijai.

5.3.2.4. Veselības inspekcijas 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 2.4.8.-1./543, kurā nav izteikti iebildumi par Ziņojumu, taču norādīts, ka pēc VES nodošanas ekspluatācijā jāveic atbilstošs trokšņa monitorings un pamatotu apkārtējo iedzīvotāju sūdzību gadījumā jāveic prettrokšņa pasākumi.

5.3.2.5. Valsts SIA "*Latvijas Valsts ceļi*" 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 4.5/12927, kurā netiek iebilsts par vēja elektrostaciju parka būvniecību, bet norādīts, ka jāveic plānoto piegāžu ceļu apzināšana un to pievienojumu pie valsts autoceļiem pārbaude, jāņem vērā grants autoceļu masas ierobežojumi, kā arī noteikts, ka vēja parka aizsargjoslām jābūt ārpus valsts autoceļu nodalījuma joslām.

5.3.2.6. Valsts AS "*Elektroniskie sakari*" 2023. gada 27. jūlija vēstule Nr. 2.1-1.1/542 lūdz papildināt ziņojumu ar paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz fiksēto dienesta radiosakaru sistēmām, pārbaudīt publisko mobilo sakaru kvalitātes svārstības un iekļaut skaidrākus secinājumus par VES ietekmi uz televīzijas uztveršanu apkārtņē.

5.3.2.7. Dienesta 2023. gada 31. jūlija vēstule Nr. 2.3/AP/8546/2023, kurā sniegti priekšlikumi obligātajiem nosacījumiem paredzētas darbības realizācijai attiecībā uz VES izbūvi, elektrolīnijām un apakšstacijām, dzīvojamo mājām, aizsargājamo augu sugām, sikspārņiem un putniem u.c. Vēstulē sniegti arī priekšlikumi par nepieciešamību ziņojuma pielikumā pievienot saskaņojumus ar fiziskām un juridiskām personām par VES izbūvi to īpašumos, izvērtēt ceļu kvalitāti un piemērotībai kravas automašīnu satiksmei, norādīt VES izbūves vietu sasniedzamību un veikt izmaiņas piebraucamo ceļu projektos, atkārtoti novērtēt trokšņa līmeni un mirgošanas efektu atbilstoši izvēlētajiem VES modeļiem un izbūves vietām un veikt monitorings VES ekspluatācijas laikā.

Tāpat vēstulē izteikts būvniecības aizliegums VES modelim Vestas V172 ar standarta spārniem.

- 5.3.3. Izvērtējis Ziņojumu Birojs 2023. gada 8. augustā pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu lūdza iesniegt papildus informāciju par Ziņojumu, vienlaikus Ierosinātajai nosūtot saņemtas, tikai Birojam adresētās vēstules no pašvaldības un institūcijām ar viedokli par sagatavoto Ziņojumu.
- 5.3.4. Atbildot uz Biroja 2023. gada 8. augusta vēstuli Nr. 5-01/962/2023, Birojā tika saņemta Izstrādātājas 2023. gada 18. augusta vēstule, ar kuru sniegts viedoklis un paskaidrojumi par minētajā Biroja vēstulē prasīto papildinformāciju un pievienotas atbildes uz pašvaldības un institūciju atsauksmēm, norādot, ka, izvērtējot Biroja sniegto informāciju un Paredzētās darbības ietekmes, nav konstatēta nepieciešamība konsultēties vēl papildus, kā arī nav konstatēta nepieciešamība papildināt vai veikt labojumus Ziņojumā.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: *“Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.”.*
- 6.2. Ziņojumā vērtēti lielas jaudas (6,6 MW – 7,2 MW) jaunākās paaudzes VES modeļi, kas atbilst standartā IEC 61400-1 definētajai III un S klasei, un kuru maksimālais VES kopējais augstums neatkarīgi no izvēlēta modeļa nepārsniegs 261 m. Novērtējums veikts sākotnēji izvēlētajām 26 potenciālām VES būvniecības vietām, nosakot kritērijus, kuri izmantojami, lai noteiktu ne vairāk par 17 no radītās ietekmes atbilstošākajām VES novietojuma pozīcijām. Ziņojuma sagatavošanas laikā Izstrādātāja attiekušies no sākotnēji plānotu četru VES izbūves, līdz ar to pielietotā daudzkritēriju analīze piemērota 22 VES novietojuma pozīcijām. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Ziņojumā noteikti galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz vidi.
- 6.3. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana, līdz ar to Birojs savā atzinumā nenosaka papildus nosacījumus šajās jomās. Tomēr jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp pārvietošanās traucējumus un pārmaiņas, meža un lauksaimniecības zemes platību samazināšanos u.c.), turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu, kas izmaina ainavu. Savukārt kā raksturīgākās (bet ne vienīgās) ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā ir dažādu frekvenču troksnis, mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.
- 6.4. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un šā likuma 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu – VES būvniecība ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam, lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds

ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņemējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.

- 6.5. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos apstākļus, apdzīvotas vietas, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c.
- 6.6. Paredzētās darbības īstenošana iespējama tikai ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam nav nepieciešams atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos). Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt. Līdz ar to Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinājošos pasākumus, kas jau norādīti Ziņojumā (apkopojums 6. nodaļā un 6.1.2. tabulā, vērtēto alternatīvu salīdzinājums 7. nodaļā, monitoringa pasākumi – 8. nodaļā) un tā pielikumos (tajā skaitā ietekmju modelēšanā izmatotie ievaddati un VES tehniskie raksturlielumi), kurus Ierosinātāja apņēmusies īstenot un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama.
- 6.7. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas tehnoloģiju, izvietojuma vai infrastruktūras risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un, ja nepieciešams, – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.8. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā.
- 6.9. **Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
 - 6.9.1 Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
 - 6.9.2 Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
 - 6.9.3 Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
 - 6.9.4 Drošība un vides risku pārvaldība.
 - 6.9.5 Troksnis un vibrācijas.
 - 6.9.6 Mirgošanas efekts un apēnojums.
 - 6.9.7 Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.
 - 6.9.8 Ietekme uz dabas vērtībām.
- 6.10. **Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:**
 - 6.10.1. **Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.**
 - 6.10.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji

regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Noteikumiem Nr. 240. Šo noteikumu 2.25. punkts noteic, ka vēja parks ir *“vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas”*. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161. – 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām, atbilstība teritorijas plānojumam). Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no VES, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – *“attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām ir vismaz 800 m”*. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Paredzētās darbības IVN ietvaros viens no vērtējamajiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.

- 6.10.1.2. Vērtējot dzīvojamo ēku un paredzēto VES savstarpējo novietojumu, no Ziņojuma 3.1.2. tabulā apkopotās informācijas konstatējams, ka īpašumā *“Kazukalns”* esošā dzīvojamā māja atrodas tuvāk nekā 800 m no paredzētajām VES16 un VES18 (skat. arī šī atzinuma 3.2.3. punktu). Secināts, ka VES16 un VES18 izbūve pieļaujama, tikai, ja par īpašumā *“Kazukalns”* reģistrētajām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, jo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījums aprobežo daļēju Paredzētās darbības īstenošanu. Paredzot VES izvietojumu atbilstoši Ziņojumā vērtētajam, uz šī atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījumam attiecībā uz visām pārējām VES, izņemot VES16 un VES18.
- 6.10.1.3. Noteikumu Nr. 240 7.5. nodaļa *“Apbūves atbilstība zemes vienības robežām”* 133.¹ punkts nosaka, - ja būve iecerēta kā pārkare, būves īpašniekam jāsaņem visu to zemes īpašnieku rakstveida saskaņojums, uz kuru īpašumiem vai virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot. Lai gan Ziņojumā nav identificēta plānoto VES spārnu pārkare blakus esošos īpašumos, tomēr par šādu Paredzētās darbības iespējamu ierobežojumu no Ziņojuma netieši konstatējams vērtējot informāciju, piemēram, Ziņojuma 3.1.1. tabulā - 9 no vērtētajām 22 VES būvniecībai paredzētajām vietām norādītas divas katrai no tām atbilstošas zemes kadastra vienības, un 3.1.1. attēlā (VES būvniecības vietu attēlojums, kurā norādītas arī zemes vienību kadastra robežas).
- 6.10.1.4. Birojs vērš uzmanību, ka Noteikumu Nr. 240 163¹. punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo VES un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams vismaz noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163¹. punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.10.1.5. Noteikumu Nr. 240 163.3. punkts noteic, - *“lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējumam”*. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu

sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti¹⁵. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.10.8. punktā.

- 6.10.1.6. Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts noteic, ka valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē VES un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējumu par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.6. un 4.7. nodaļā. Izvērtētājs Ziņojumā sniegto vērtējumu un NKMP viedokli, Birojs secina, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta nosacījumam. Vienlaikus detalizētāks ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šī atzinuma 6.10.3. punktā.
- 6.10.1.7. Ziņojumā iekļauts Paredzētās darbības atbilstības novērtējums Smiltenes novada Teritorijas plānojumam un Raunas novada¹⁶ teritorijas plānojumam (Ziņojuma 2.2. nodaļa). Norādīts, ka Smiltenes novads ir izstrādājis savu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2035. gadam, kurā izteikts atbalsts alternatīvo energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstībai novadā, izmantojot vietējos atjaunīgos resursus, tai skaitā vēja enerģiju. Izpētes teritorijai ir izstrādāts un ar Smiltenes novada pašvaldības domes 2023. gada 31. maija lēmumu Nr.189 "*Par lokālpilānojumā vēja parkam "Augstkalni", Smiltenes novadā apstiprināšanu un saistošo noteikumu izdošanu*" apstiprināts lokālpilānojums vēja parkam "Augstkalni". Līdz ar to secināms, ka paredzētā darbība atbilst teritorijas plānojumam.
- 6.10.1.8. Ņemot vērā Ziņojuma 7.1.2. un 7.1.3. tabulās Izstrādātājas apkopotos vērtējuma rezultātus, kā arī detalizēto Ziņojuma 4. nodaļā veikto atsevišķo ietekmju izvērtējumu, Birojs ieskatā mazāka ietekme uz cilvēku un dabas vērtībām prognozēta izbūves vietu alternatīvām VES01, VES02, VES03, VES04, VES05, VES06, VES07, VES08A, VES10, VES11, VES12, VES17A, VES17B, VES18, VES19, VES20, VES22.
- 6.10.1.9. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju ar būvniecības vietas izvēli saistītajos aspektos un iespējamo ietekmi uz īpašumiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu noteikt nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētā darbība ir īstenojama, izbūvējot ne vairāk kā 17 no Ziņojuma 7.1.2. tabulā atbilstoši daudzkritēriju analīzei vērtētajām 22 VES.**
 - b) **VES16 un VES18 izbūve pieļaujama tikai, ja par īpašumā "Kazukalns" reģistrētajām ēkām tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, kā arī dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā.**
 - c) **Pēc izbūvējamo VES novietojuma pozīciju precizēšanas un modeļa izvēles novērtējams, vai nepieciešama rīcība atbilstoši Noteikumu Nr. 240 133.¹ punktā noteiktajam. VES, kuri rada spārnu pārkāres**

¹⁵ Skat. šī atzinuma 3.2. apakšpunktus.

¹⁶ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (pieņemts 2020. gada 10. jūnijā) no 2021. gada 1. jūlija Smiltenes novada administratīvajā teritorijā ietilpst Raunas novada Drustu pagasta teritorija. Raunas pagasta Drustu pagasta teritorijā joprojām spēkā esošs ir Raunas novada teritorijas plānojums 2012. – 2024. gadam, kas apstiprināts ar Raunas novada domes 2012. gada 29.augusta lēmumu Nr.8, 11.§ pieejams: https://geolativija.lv/geo/tapis#document_50

situācijas, izbūve iespējama tikai pēc nepieciešamo saskaņojumu saņemšanas.

6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.10.2.1. Vēja parka būvniecības procesa apraksts sniegts Ziņojuma 3.4. nodaļā. Ar būvniecību saistītās ietekmes vērtētas Ziņojuma 4. nodaļā, bet paredzēto ietekmi mazinošo pasākumu (obligāti īstenojamo un rekomendējamo) un risinājumu apkopojums pievienots Ziņojuma 6.1.2. tabulā. Minētajā tabulā, kur tas attiecināms, norādīta informācija arī par sagaidāmās ietekmes atkārtotas novērtēšanas nepieciešamību un izpildes laiku.
- 6.10.2.2. Vēja parka būvniecības procesu paredzēts pabeigt 2,5 gadu laikā. Kā būtiskākās ietekmes šajā periodā vērtētas ar būvlaukumu sagatavošanu, pievedceļu izbūvi un VES elementu transportēšanu saistītās. Ziņojuma 3.4.2. nodaļā norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi, kā arī precizēti lielgabarīta un smagsvara kravu piegādes maršruti un nosacījumi.
- 6.10.2.3. Ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju, konstatējams, ka Darbības vietā sagaidāmas būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis (Ziņojuma 4.1.4. nodaļa), putekļi (Ziņojuma 4.8.4. nodaļa), kas būs īslaicīgas (pārejošas) ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētajā vietā. Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi (skat. arī šī atzinuma turpmāk norādītos nosacījumus emisiju un trokšņa ietekmes mazināšanai).
- 6.10.2.4. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana un būvbedres izveide VES pamatu izbūvei, izņemtā grunts un augsnes virskārta tiks novietota krautnēs būvlaukuma teritorijā. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība nerada grunts piesārņojumu, tomēr pirms montāžas laukumu rekultivācijas tiks veiktas grunts piesārņojuma testi un noteikta tiem atbilstoša tālākā grunts izmantošana.
- 6.10.2.5. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi (apraksts Ziņojuma 3.3. un 3.4.2. nodaļās, kā arī veikto ietekmju vērtējumu Ziņojuma 4. nodaļā), Birojs konstatē, ka Izstrādātāja paredzējusi jaunbūvējamos autoceļus iespēju robežās izbūvēt lauku bloku vai zemes vienību robežu tuvumā, tādējādi mazinot lauksaimniecībā izmantojamo zemju fragmentāciju. Jaunbūvējamo autoceļu garums un novietojums tiks precizēts būvprojekta izstrādes laikā. Autoceļu izbūves ietekme uz dabas vērtībām un sagaidāmās ietekmes mazināšanas risinājumi vērtēti šī atzinuma 6.10.8. punktā.
- 6.10.2.6. Ziņojuma 4.10.5. nodaļā norādīts, ka Izpētes teritorija lielākoties atrodas nemeliorētās mežu teritorijās. Saskaņā ar Smiltenes novada teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (TIAN) Paredzētās darbības teritorijā jāsaglabā jebkuru virszemes ūdeņu un gruntsūdens notekgrāvju sistēmu visas zemes vienības teritorijā un pa tās perimetru, ja vien apbūves noteikumos vai detālplānojumā nav noteikts citādi. Jebkura tehniska darbība saistībā ar lietus ūdens, jebkuru virszemes ūdeņu un gruntsūdens notekgrāvju jaunu būvniecību, pārbūvi vai atjaunošanu saskaņo ar Pašvaldības būvvaldi un komunālo dienestu.
- 6.10.2.7. IVN ietvaros novērtēts (Ziņojuma 3.4. nodaļa), ka VES izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu

pārkārtošanas projekts. Ziņojuma 4.10.6. nodaļā novērtēts, ka Paredzētās darbības plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.

- 6.10.2.8. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu Ziņojuma 4.9. nodaļā vērtēta kā siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju veida un apjoma izmaiņas zemes lietojuma maiņas un enerģijas ieguves no atjaunīgajiem energoresursiem rezultātā. Novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas VES ekspluatācijas laikam (25 gadi) Ziņojuma 4.9.3. nodaļā novērtēts no 936 960 līdz 1 028 460 t CO₂ ekv., atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.10.2.9. Ziņojumā novērtēts, ka VES un ar to saistītās infrastruktūras izbūve ietekmēs mežaudzes nelielā platībā. Ziņojuma 4.9.3. nodaļā noteikts, ka izbūvējot visas sākotnēji plānotās 26 VES, izbūves un pastāvīgo ceļu izveidei nepieciešamās mežu platības aizņemtu aptuveni 32,7 ha, ko veido 23,6 ha mežu platība zem plānotajiem montāžas laukumiem un 9,1 ha mežu platība zem plānotajiem pievedceļiem. Precīza atmežojamās teritorijas platība tiks noteikta būvprojekta izstrādes laikā, kad tiks izvēlēta ceļu konfigurācija un konkrēti transportēšanas maršruti. Otrs izplatītākais zemes lietojuma veids Paredzētās darbības teritorijā, ko paredzēts transformēt citā zemes lietojuma veidā, ir lauksaimniecības zemes – aramzemes, kas būs nepieciešams izbūvējot iecerētās septiņas VES. Ziņojumā secināts, ka, salīdzinot potenciālās VES izbūves un pievedceļu vietu alternatīvas, no SEG emisiju aspekta kā vēlamākais variants būtu vērtējama to VES alternatīvu izvēle, kuru izbūvei nepieciešama mazāka atmežojamā platība. Relatīvi mazāka ietekme sagaidāma arī izvēloties mežu platības sausās minerālaugsnes, kam seko susinātas minerālaugsnes un susinātas kūdras augsnes.
- 6.10.2.10. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.8. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgas gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar parka būvniecības posma ietvaros plānotajiem procesiem, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Vērtējot esošo gaisa kvalitāti Darbības vietā, secināts, ka gaisa piesārņojuma koncentrācija Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē ir zema un nepārsniedz normatīvi noteiktās robežvērtības, visām piesārņojošām vielām LVGMC norādītās piesārņojuma koncentrācijas (Ziņojuma 4.8.1. – 4.8.3. attēli) ir zemākas nekā apakšējais piesārņojuma novērtēšanas sliekšnis.
- 6.10.2.11. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai (atsauces 65., 66. un 67. Ziņojuma 4.8.3. nodaļā). Ziņojumā analizētas trīs būtiskāko seku grupas - putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību. Ņemot vērā, ka būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustību pa pievedceļiem, uz Paredzēto darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi mazinoši pasākumi. Rekomendētie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.8.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvniecības procesa laikā.
- 6.10.2.12. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, secināms, ka tās ir raksturīgas tikai noteiktam laika posmam. Ziņojuma 4.1.4. nodaļā novērtēts, ka būtiskākās trokšņa ietekmes būvniecības procesā radīs materiālu piegādes transporta kustība. Ņemot vērā plānoto VES novietojumu un

izmantojamo pievedceļu konfigurāciju, secināts, ka nevienā no izbūves sektoriem transporta plūsmas radītais trokšņa pieaugums nesasnies 2 dB(A).

- 6.10.2.13. Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. punkts paredz, ka šos noteikumus un attiecīgi – tajos noteiktos vides trokšņa robežlielumus – neattiecina uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju. Būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Arī šajā gadījumā Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.10.2.14. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs konstatē, ka IVN ietvaros tie ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Ir vērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam. Vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanai pasākumu nepieciešamību.
- 6.10.2.15. Vērtējot ar būvniecību, kuru paredzēts veikt 2,5 gadu laikā, saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas un ceļu būves u.c.), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šādus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.10.2.16. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem, Birojs atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūves un pārbūves konkrētiem risinājumiem ir jāsaņem Dienesta tehniskie noteikumi.**
 - b) **Nepieciešamības gadījumā jāveic autoceļu klātnes mitrināšana vai citi pasākumi emisiju izplatības ierobežošanai atbilstoši Ziņojuma 4.8.4. tabulā apkopotajām rekomendācijām.**
 - c) **VES būvniecības darbus, izņemot VES komplektējošo lielgabarīta daļu transportēšanu, pēc iespējas jāveic dienas laikā (no plkst. 7.00 līdz 19.00).**
 - d) **Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās.**

6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.10.3.1. Vizuālās pārmaiņas un no tām izrietošā ietekme uz ainavu ir viena no būtiskām ar VES būvniecību saistītām ietekmēm. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu (Ziņojuma 4.6. nodaļa) un kultūrvēsturiskajām vērtībām (Ziņojuma 4.7. nodaļa). Atbilstoši Izstrādātājas sniegtajai informācijai¹⁷

¹⁷ SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” 18.08.2023 vēstules Nr. b/n 1. pielikums.

Ziņojuma 4.6. nodaļas izstrādi nodrošināja ģeogrāfijas doktors Oļģerts Nikodemus sadarbībā ar dabas zinātņu maģistrēm vides zinātnē Kristiānu Siliņu un Annu Brokāni.

- 6.10.3.2. Ziņojumā konstatēts, ka Latvijā nav vienotu vadlīniju ietekmes uz ainavu novērtēšanai un potenciālās ietekmes samazināšanai. Tāpēc vēja parka “*Augstkalni*” radītās ietekmes novērtējumā izmantotas Lielbritānijā izstrādātās vēja parku ietekmes uz ainavu un vizuālās ietekmes novērtēšanas vadlīnijas “*Guidelines for Landscape and Visual Impact Assessment, 2013*”¹⁸. Ziņojumā norādīts, ka, vērtējot paredzētā vēja parka ietekmi uz ainavu, ietekmes sekas pēc iespējas noteiktas izmantojot kvantitatīvu raksturojumu (VES saskatāmība, ietekmēto cilvēku skaits u.c.), bet ainavas raksturs un vizuālais novērtējums veikts saskaņā ar vispārējiem ainavas dizaina vērtēšanas kritērijiem.
- 6.10.3.3. Ziņojuma 4.6.4. nodaļa secināts, ka VES būvniecības laikā nepieciešamā piegādes ceļu joslu izciršana vērtējama kā īslaicīgs traucējums ainavā, savukārt atmežošana VES uzstādīšanas laukumos ir neatgriezenisks process ainavā, kas izmaina ainavas telpisko struktūru, palielinot to fragmentāciju. Taču ņemot izmaiņas, kas jau notikušas ainavu telpā pēdējos gadu desmitos, kuru rezultātā ir mainījies vēsturiskais ainavas raksturs, tām kļūstot stipri fragmentētām, jaunu atvērumu ienešana ainavu telpā vērtējama kā nebūtiska.
- 6.10.3.4. Vēja parka vizuālās ietekmes zonu karte (Ziņojuma 4.6.2. attēls) sagatavota, pamatojoties uz pētījumu par redzamo izmaiņu pakāpēm¹⁹. Atbilstoši metodikai, pamatojoties uz cilvēka skata lauka ierobežojumiem, Ziņojumā ir aprēķināta plānoto VES ietekme horizontālā un vertikālā plaknē, šie rādītāji turpmāk izmantoti nosakot vizuālās saskatāmības parametrus. Fotomontāžas veidotas izmantojot vizuālās modelēšanas programmu *WindPRO 3.5.*, kur attēlu sagatavošana tiek veikta ņemot vērā pētāmās teritorijas virsmas reljefu un apauguma augstumu, kā arī projicējot plānotās VES to reālajā mērogā, iegūtie rezultāti pievienoti Ziņojuma 7. pielikumā.
- 6.10.3.5. Paredzētās darbības ietekme vērtēta 14 ainavu telpās (to apraksts Ziņojuma 4.6.3. nodaļā, novietojums - 4.6.1. attēlā). Deviņās ainavu telpās vizuālās ietekmes jutīgums pret plānoto VES izvietojumu ir novērtēts kā zems, četrās²⁰ – vidējs, bet vienā – *Lizdoles vidējpauguraines mežāres* Lizdoles ezera apkārtnē - tas novērtēts kā augsts²¹ (Ziņojuma 4.6.4. tabula).
- 6.10.3.6. Ziņojumā secināts, ka mozaīkveida maza mēroga ainavā augstās VES konstrukcijas, kas pārsniedz reljefa augstuma relatīvās starpības, un novietotas pauguru virsotnēs, kā arī spārnu rotācija, būs dominējošs ainavas elements. Augstas un vidējas vizuālās saskatāmības zona sniedzas līdz 10 - 14 km no vēja parka robežai tuvāk izvietotajām VES. Ziņojumā novērtēts, ka lielākais iedzīvotāju skaits, kurus varētu ietekmēt izmaiņas ainavas tālskatos, koncentrējās Smiltēnē un Raunā. Pamatojoties uz fotomontāžās un modelēšanas datiem (Ziņojuma 4.6.2. attēls), var

¹⁸ *Guidelines for Landscape and Visual Impact Assessment*, 3rd edition, 2013

https://www.torbay.gov.uk/media/15326/68-guidelinesforlandscapeandvisualimpactassessment-_3rd-edition_2013.pdf

¹⁹ https://gispoint.de/fileadmin/user_upload/paper_gis_open/DLA_2022/537724062.pdf

²⁰ Launkalnes sīkpauguraines āru mežaine, Drustu un Piebalgas pauguraines un Raunas pacēluma lēzeni viļņotās āraines austrumu daļa.

²¹ Atbilstoši Ziņojuma 4.6.2. tabulas kritērijiem vērtējums piemērojams, ja “*No daudzu iedzīvotāju mājokļiem, plaši izmantotiem tūrisma un rekreācijas objektiem paveras skats uz ainavu un plānotā darbība ienes būtiskas izmaiņas ainavas vizuālajā tēlā, mainot tā fiziskos, kultūrvēsturiskos un sabiedrības pieņemtos ainavas skaistuma noteicošos elementus*”.

secināt, ka no Smiltenes un Raunas VES parks nebūs saskatāms. Arī no Taurenas ciema, kas atrodas reljefa pazeminājumā, vēja parks visticamāk nebūs saskatāms. Atbilstoši Ziņojuma 7.pielikumā pievienotajām vizualizācijām konstatējams, ka tikai no atsevišķiem Vecpiebalgas aizsargājamā ainavu apvidus lielpauguriem skatu tālplānos skaidrā laikā būs saskatāmas VES kontūras (skat. arī Ziņojuma 4.6.9. attēlu), bet tas būtiski neietekmēs ainavas raksturu un izcilo skatu kvalitāti.

- 6.10.3.7. Ietekmes uz vidi vērtējuma gaitā konstatēts, ka pie Lizdoles ezera un tā apkārtnē VES ietekme uz ainavu būs būtiska, jo ietekmes būtiskumu nosaka izmaiņas ainavā un skatu jutīgums. Ņemot vērā spēkā esošos telpiskās plānošanas un pašreizējās teritorijas izmantošanas dokumentos noteikto, Lizdoles ezers un tā apkārtnes ainavas noteiktas kā vizuāli jutīgas un vērtīgas ainavas. Lai mazinātu ietekmi uz augstvērtīgām un jutīgām Lizdoles ezera ainavām, izvēloties piemērotākās no alternatīvajām VES izbūves vietām, Ziņojumā rekomendēts neizbūvēt VES13A, VES13B, VES14 un VES15A (Ziņojuma 4.6.7.nodaļa). Ņemot vērā arī ietekmes uz dabas vērtībām un citu ietekmju novērtējumā konstatēto, Ierosinātāja jau Ziņojuma izstrādes laikā ir atteikusies no visu norādīto četru VES izbūves (Ziņojuma 6.1.2. tabula), līdz ar to tās nav vērtētas turpmākās daudzkritēriju analīzes ietvaros.
- 6.10.3.8. Ziņojumā vērtēti risinājumi vēja parka vizuālās ietekmes samazinājumam (Ziņojuma 4.6.7. nodaļa). Ņemot vērā, ka vēja parka apkārtnē atrodas ļoti augstvērtīgas kultūrainavas, kuru vērtība ir novērtēta nacionālā un reģionālā mērogā, liela uzmanība pievēršama VES krāsojumam, kas samazinātu VES saskatāmību. VES torni un rotora spārnus ieteicams krāsot gaišā krāsā, savukārt torņa lejasdaļā (koku augstumā) ieteicamais krāsojums ir pakāpeniska pāreja no gaiši zaļās krāsas uz gaišo krāsu. Savukārt, lai mazinātu VES signālapgaismojuma ietekmi uz ainavu vakara un nakts laikā, ieteicams izmantot vienas krāsas apgaismojumu. Ziņojumā ieteikts, ka pēc VES izbūves vietās, kur tas iespējams (piemēram, transportēšanas ceļu malās), jāveic cirsmu atjaunošanu.
- 6.10.3.9. Ziņojuma 4.7. nodaļā ir vērtēta Paredzētās darbības ietekme uz kultūrvidi – arheoloģisko mantojumu, kas var tikt neatgriezeniski ietekmēts VES būvniecības laikā. Vērtējumu veicis kultūrvēstures eksperts *Mg. hist. Ritvars Ritums* (turpmāk – Kultūrvēstures eksperts).
- 6.10.3.10. Kultūrvēstures eksperts konstatējis, ka VES08A būvniecība ir pieļaujama, jo tā atrodas ārpus *Kalnaslapjumu senkapu* aizsardzības zonas. Novērtēts, ka arī VES09 un VES08B būvniecība tiešu apdraudējumu senkapiem nerada.
- 6.10.3.11. Ziņojuma 4.7.3. nodaļā norādīts, ka Izpētes teritorijā ir relatīvi daudz apbedījumu vietu, kas neizslēdz iespēju, ka joprojām nav lokalizētas to tuvumā bijušās atbilstošā perioda dzīvesvietas. Līdz ar to, pirms vēja parka izbūves teritorija jāapseko profesionālam arheologam, lai pārbaudītu, vai VES un ar to saistītās infrastruktūras izbūves vietās ir arheoloģijas objekti. Izstrādātājam jāņem vērā, ka, saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 “*Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi*” 32. punktu, arī celtniecības laikā atklājot objektus ar kultūrvēsturisku vērtību, darbi jāpārtraucami, par atradumiem jāziņo NKMP.
- 6.10.3.12. Ziņojumā konstatēts, ka nav informācijas par Izpētes teritorijā identificētām I un II Pasaules kara apbedījumu vietām, nav zināmas arī Neatkarības kara piemiņas vietas. Tomēr, zemes darbu izpildes laikā iespējami nezināmi kritušo karavīru apbedījumu atradumi un/ vai sprādzienbīstami priekšmeti, kurus konstatējot zemes darbi jāpārtrauc un jāziņo atbildīgajām institūcijām un organizācijām.

- 6.10.3.13. Saistībā ar ietekmi uz kultūrvēsturiskajām vērtībām Kultūrvēstures eksperts Ziņojumā norāda, ka VES būvprojekts saskaņojams NKMP, kas varētu izvirzīt papildus nosacījumus un, kā arī izstrādājot būvprojektu, nepieciešams izvērtēt VES transportēšanas maršrutus, ņemot vērā nosacījumus smagsvara un lielpārvadātāja kravu pārvadāšanai.
- 6.10.3.14. Izvērtētājs Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojuma novērtējumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā novērst nebūs iespējams, jo, ņemot vērā iespējamo VES maksimālo augstumu – 261 m, VES būs labi redzamas un pavērsies virs mežu masīviem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlēta skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās, no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u.tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai mazināt, izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, tā novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju.
- 6.10.3.15. Izstrādātāja Ziņojuma 4.6.1. nodaļā norādījusi, ka valsts mērogā nav vienota normatīvā regulējuma ainavu novērtēšanā, plānošanā, pārvaldībā un izmantošanā. Viens no ainavu politikas instrumentiem Latvijā ir dažāda līmeņa telpiskās plānošanas dokumenti. Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktas vairākas dabas, kultūrvēsturiski un ainaviski nozīmīgas teritorijas, tajā skaitā arī Vidzemes augstienes telpa, Vidzemes īpašās pierobežas teritorija un Strūves ģeodēziskā loka ainavu telpa. Dabas, kultūrvēstures un ainaviski vērtīgo teritoriju kartē parādītā reģiona mērogā vērtīgā Vidzemes augstienes ainavu telpa neiekļauj vēja parka plānoto teritoriju Smiltenes novadā, bet daļa no teritorijas iekļaujas Strūves ģeodēziskā loka ainavu telpā. Attiecībā uz ainaviski vērtīgajām ainavu telpām plānošanas dokuments nosaka - *“nav pieļaujama ainavas daudzveidības un estētiskās kvalitātes samazināšanās ainaviski vērtīgajās Vidzemes teritorijās, nepieļaujot panorāmas skatu zaudēšanu un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsegšanu”*. Ziņojumā norādīts, ka plānotais vēja parka izvietojums atbilst Smiltenes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2035. gadam noteiktajām prasībām, jo parka lielākā daļa, izņemot Lizdoles ezera apkārtni, izvietota ārpus ainaviski vērtīgām teritorijām. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsauksmi par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēmis NKMP 2023. gada 19. jūlija vēstuli (biroja reģistrācija Nr. 05-01/5255), kurā NKMP atzīst, ka Ziņojumā pievērsta īpaša uzmanība kultūrvēsturiskajam mantojumam un tā saglabāšanai kopumā. NKMP sniedz pozitīvu atzinumu par Paredzēto darbību un papildus nosacījumus jau Ierosinātajās norādītajiem šajā Ziņojuma izvērtēšanas posmā neizvirza.
- 6.10.3.16. Ņemot vērā iepriekš minēto, saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus:
- a) VES negatīvās ietekmes uz ainavu mazināšanai vēja parkā jāuzstāda viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES.
 - b) VES novietojuma izmaiņu gadījumā, izmaiņu būtiskumu jānosaka ar NKMP un, nepieciešamības gadījumā, jānodrošina ietekmes uz ainavu atkārtots novērtējums, veicot modelēšanu no Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificētajām ainaviski vērtīgākajām teritorijām skata punktiem. Sagatavotās fotomontāžas un vēja parka ietekmes būtiskuma novērtējums uz apkārtnes ainavu jāiesniedz Smiltenes novada pašvaldībā un NKMP.

- c) **Pirms būvdarbu uzsākšanas jāizstrādā dokumentēta procedūra, kurā noteikti pasākumi un nosacījumi rīcībā gadījumos, kad būvdarbu īstenošanas laikā, tostarp veicot nepieciešamo pievedceļu ceļu pārbūvi un stiprināšanu, tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi, Otrā pasaules kara laika karavīru mirstīgās atliekas un sprādzienbīstami priekšmeti.**

6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība.

- 6.10.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma grozījumiem, kas pieņemti 2022. gada 6. oktobrī, ap VES vairs nav nosakāmas drošības aizsargjoslas, kuru funkcija bija nodrošināt cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Līdz ar to Paredzētās darbības teritorijā tiks noteiktas tikai aizsargjoslas ap vēja parka būvniecības laikā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.
- 6.10.4.2. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, secināts (Ziņojuma 2.2. nodaļa), ka Izpētes teritoriju skar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, autoceļu, elektropārvades līniju, transformatoru, ģeodēziskā tīkla punktu aizsargjoslas un kultūras mantojuma pieminekļu aizsargjoslas, kas potenciāli var ierobežot VES izvietojuma vietu izvēli. Atbilstoši Aizsargjoslu likumam virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā ir atļauta enerģijas pārvades un sadales būvju būvniecība. Aizsargjoslās gar ceļiem, elektriskajiem tīkliem, virszemes ūdens objektiem, meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/vai darbiem, kā arī kultūras pieminekļiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kas tiks ņemti vērā plānojot būvniecības darbus.
- 6.10.4.3. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts ir izvietots Launkalnes pagastā, aptuveni 10 km attālumā no Izpētes teritorijas, līdz ar to šo objektu un teritoriju kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajai darbībai Ziņojumā arī netiek identificēta.
- 6.10.4.4. Atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 19. septembra noteikumu Nr. 563 *“Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 563) 2.3.4. apakšpunkta prasības par nepieciešamību izstrādāt civilās aizsardzības (turpmāk - CA) plānu būs piemērojamas, ja uzstādīto VES jauda pārsniegs 100 MW.
- 6.10.4.5. Ziņojuma 4.12. nodaļā atspoguļotais avāriju risku novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtnē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstiņu apledojuma veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtnē risku novērtējumu.
- 6.10.4.6. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta rokasgrāmatā (aktualizēta 2022. gadā) sagatavotā informācija (atsauce Nr.103 Ziņojumā). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts modelis vēja parkam Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi parametrus (apkopoti Ziņojuma 4.12.2. tabulā), kas raksturo augstāko un lielāko VES modeli, kurš varētu tikt uzstādīts Paredzētās darbības vietā. Atbilstoši šiem parametriem un Beļģijā izstrādātajai aprēķinu metodikai noteikti individuālā riska attālumi ap katru no VES, rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.12.3. tabulā un attēloti 4.12.2. attēlā.

- 6.10.4.7. Savukārt Ziņojuma 4.12.4. tabulā apkopoti aprēķinātie drošības attālumi no VES masta, kādi būtu ievērojami VES un citu objektu savstarpējam novietojumam. Attiecībā uz paaugstinātas bīstamības objektiem noteiktais drošības attālums ir 728 m. Noteikti arī piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki), būtu ievērojama 673 m plata drošības zona, bet valsts nozīmes autoceļiem tā būtu nosakāma 261 m attālumā no VES.
- 6.10.4.8. Ziņojuma 4.12.3. nodaļā vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā. Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtnē. Ziņojuma 4.12.3. nodaļā un 6.1.2. tabulā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes mazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī VES aprīkošanu ar efektīvām automātiskām ugunsgrēka atklāšanas un dzēšanas sistēmām. Ziņojumā norādīts, ka CA un ugunsdrošības plānos jāparedz kārtība rīcībai VES ugunsgrēka gadījumā, cita starpā ņemot vērā, ka ugunsgrēka izcelšanās vieta var būt gondolā, 160 - 170 m augstumā.
- 6.10.4.9. Ziņojuma 4.12.2. nodaļā norādīts, ka eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no aptuveni 650 līdz 1500 litriem, to bīstamība videi galvenokārt raksturojama ar apzīmējumiem H412 – kaitīgs ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Šādā gadījumā kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Ņemot vērā eļļas iedarbības riskus, pastiprināta uzmanība jāpievērš stacijām, kuras atrodas tiešā ūdens objektu tuvumā. Atbilstoši Ziņojumam, tuvāk par 175 m no VES neatrodas neviena upe vai ezers, vienīgi VES08A plānots izvietot 200 m attālumā no upes. Līdz ar to Ziņojumā secināts, ka, izstrādājot rīcības plānus reaģēšanai eļļas noplūdes vai stacijas avārijas gadījumā, nav nepieciešams paredzēt specifiskus pasākumus eļļas izplūdes ierobežošanai un savākšanai uz ūdens virsmas, bet CA plānā jāparedz reaģēšanas pasākumi eļļas noplūžu gadījumos. Tāpat Paredzētās darbības īstenotajam VES ekspluatācijas laikā jānodrošina nepieciešamie cilvēkresursi un piemērots aprīkojums, un tehniskie līdzekļi, kas ļauj piekļūt avārijas vietai un veikt izplūdušās eļļas izplatības ierobežošanas un savākšanas pasākumus. Kā vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā ir biodegradējamu hidraulisko šķidrumu lietošana.
- 6.10.4.10. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī apledojuma ietekme. Latvijas Vidzemes daļa atrodas reģionā, kur apledošanai labvēlīgi apstākļi var veidoties vidēji 30-50 dienas gada laikā. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze Ziņojuma 4.12.4. nodaļā ļauj pieņemt, ka teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu ir zona no 167 m līdz 268 m no VES. Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu (rotora griešanās ātrums, apledojuma esamība, lidojuma trajektorija, cilvēka atrašanās notikuma vietā) sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu.

- 6.10.4.11. Ziņojumā norādīts, ka, atbilstoši dažādu valstu lauka pētījumiem, ledus gabalu krišana no VES lielākoties nenotiek pa ideālo trajektoriju un to pamatizklīede ir VES tiešā tuvumā. Līdz ar to var pieņemt, ka teritorija ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu ir zona zem rotora, 172 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 86 m rādiusā ap VES.
- 6.10.4.12. Ņemot vērā, ka tuvāk par 268 m no autoceļiem atrodas VES08B (73 m), VES11 (195 m), VES15B (166m), VES20 (100 m), VES22 (260 m), Izstrādātāja rekomendē ieviest papildu pasākumus aplēdojuma veidošanās riska mazināšanai. Ziņojumā norādīts, ka gadījumos, kad attālums līdz pašvaldības autoceļam ar zemu satiksmes intensitāti ir mazāks nekā 86 m (VES08B), papildus obligāti īstenojams vēl viens pasākums – automātiska apstādinātā VES rotora pagriešana paralēli autoceļam aplēdojuma gadījumā, tā, lai autoceļš nebūtu izvietots teritorijā ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu – zonā zem apstādinātā rotora.
- 6.10.4.13. Ierosinātāja ir izvērtējusi un apņēmusies ieviest rekomendētos tehniskos paņēmienus (Ziņojuma 6.1.2. tabula) aplēdošanas riska samazināšanai, proti aprīkojumu aplēdojuma detektēšanai un pretaplēdošanas sistēmas, kas nodrošina stacijasdarbības apturēšanu gadījumos, ja aplēdojums tiek konstatēts.
- 6.10.4.14. Ziņojuma 4.12.5. nodaļā apkopoti rekomendējamie drošības attālumi kuri vērtējami kā riska samazināšanas pasākumi: 86 m drošības attālums noteikts saimnieciskās darbības ierobežojumu zonai, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas, 268 m – līdz valsts galvenajiem autoceļiem un pašvaldības autoceļiem pie nosacījuma, ja netiek ieviesti tehniskie risinājumi vides risku mazināšanai, bet 728 m noteikti kā tālākās iedarbības zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.12.3. attēlā.
- 6.10.4.15. **Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem. Ievērojot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību, Birojs uzskata par nepieciešamu noteikt papildu nosacījumu Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā: pēc VES izbūves vietu un uzstādāmo modeļu izvēles nepieciešamības gadījumā veicams atkārtots drošības attālumu aprēķins un nosakāmas VES, kuras aprīkojamas ar pretaplēdošanas sistēmām, kā arī nosakāma vēja parka atbilstība Noteikumu Nr. 563 kritērijiem.**

6.10.5. Troksnis un vibrācijas.

- 6.10.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir to radītais dažādu frekvenču troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, lai savlaicīgi pārliccinātos, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.
- 6.10.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un vides trokšņa robežlielumus nosaka Noteikumi Nr. 16, tostarp šo noteikumu 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts, kas noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī

pielikuma 1. un 2. punktā minētajai teritorijai. Tā kā Izpētes teritorijas apkārtnē ir teritorijas ar dzīvojamām mājām²², pārbaudāmais vides trokšņa robežlielums, kāds piemērojams dzīvojamās apbūves teritorijām, ir $L_{\text{diēna}}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A).

- 6.10.5.3. Ņemot vērā to, ka Ziņojuma sagatavošanas laikā nebija zināms, kuras 26 no plānotajām 17 VES izbūves vietām tiks izmantotas, aprēķini (arī zemo frekvenču trokšņa aprēķini) veikti sliktākajai iespējamai situācijai, proti, pieņemot, ka VES tiek izbūvētas visās iespējamajās sākotnēji paredzētajās 26 vietās. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma *IMMI 2021* (izstrādātājs *Wölfel Monitoring Systems*), kas nodrošina trokšņa rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņa aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā.
- 6.10.5.4. VES trokšņa emisijas līmenis ir tiešā veidā atkarīgs no konkrētā VES modeļa radītās trokšņa emisijas (un tās līmeņa pie attiecīgā vēja ātruma gondolas augstumā) kā arī vēja ātruma VES darbības teritorijā. Lai novērtētu Paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas, salīdzināti VES ražotāju sniegtie dati, kas iegūti mērījumos atbilstoši starptautiskā standarta IEC 61400-11 prasībām vai no trokšņa līmeņa prognozēm, par pamatu izmantojot līdzīgu staciju mērījumu datus²³. Turpmākajā novērtējumā izmantoti skaļākās vērtējamās VES parametri (salīdzinājums Ziņojuma 4.1.4. attēlā), proti, *Vestas V172* uz 175 m augsta masta bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem. Informācija par *Vestas V172* radīto trokšņa līmeni atkarībā no vēja ātruma apkopota Ziņojuma 4.1.6. tabulā. Vēja parametru raksturojumam izmantota šī atzinuma 3.2.7. punktā norādītā informācija. Ziņojumā nav vērtēts jaunbūvējamās 100 kV apakšstacijas radītais trokšnis, jo tās būvniecība paredzēta pie VES17 un VES17B, aptuveni 800 m no dzīvojamās apbūves teritorijām, un Izstrādātāja pieņēmusi, ka to darbība nepalielinās kopējo trokšņa līmeni vērtētajās teritorijās.
- 6.10.5.5. Paredzētās darbības tuvumā esošajām apbūves teritorijām aprēķināts fona trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa tuvumā esošajiem autoceļiem. Radītās trokšņa emisijas vērtētas, ņemot vērā transporta intensitāti pa autoceļiem A2, P29, V267, V235, V251 (Ziņojuma 4.1.3. tabula). Tā kā plānotā vēja parka tiešā tuvumā neatrodas derīgo izrakteņu atradnes, kurās šobrīd tiek veikta ieguve, ar derīgo izrakteņu ieguvu saistītais fona trokšnis netiek vērtēts šī IVN ietvaros. Ziņojumā secināts, ka atbilstoši aprēķinu rezultātiem (Ziņojuma 4.1.8. tabulu) dzīvojamās apbūves teritorijās “*Gauduļi*”, “*Lizdole*” un “*Meža Lizdole*” esošais trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa vietējās nozīmes autoceļiem, vērtējams kā augsts²⁴. Tā kā šīs dzīvojamās apbūves teritorijas atrodas autoceļu aizsargjoslā, atbilstoši MK noteikumu Nr. 16 2. pielikumam, vides trokšņa robežlielumi šajās teritorijās ir uzskatāmi par mērķlielumiem. Aprēķinātais trokšņa līmenis šajās dzīvojamajās apbūves teritorijās ir augstāks par mērķlielumu vērtībām.
- 6.10.5.6. Vērtējot trokšņa ietekmi darbinot plānotās 26 VES atbilstoši faktiskajai noslodzei konstatēts (rezultāti VES radītajai trokšņa ietekmei bez fona ietekmes apkopoti

²² Ziņojuma 4.1.7. tabulā identificētas un tiek vērtēta ietekme uz 33 dzīvojamās apbūves teritorijām, 3.1.2. tabulā apkopota informācija par attālumiem no 61 dzīvojamās apbūves teritorijām, tajā skaitā neapdzīvotajām, līdz tām tuvākajām VES.

²³ Salīdzināto VES modeļu kopējais radītais trokšņa līmenis katrā diennakts periodā ir attēlots Ziņojuma 3.2.4. attēlā, modeļu tehniskā informācija pievienota Ziņojuma 3.2.1. tabulā.

²⁴ *Lizdole*: $L_{\text{diēna}}$ – 61 dB(A), L_{vakars} – 58 dB(A), L_{nakts} – 52 dB(A); *Gauduļi*: $L_{\text{diēna}}$ – 56 dB(A), L_{vakars} – 54 dB(A), L_{nakts} – 48 dB(A); *Meža Lizdole*: L_{vakars} – 51 dB(A), L_{nakts} – 46 dB(A).

Ziņojuma 4.1.7. tabulā un izkliedes kartēs Ziņojuma 4.1.5. – 4.1.7. attēlos), ka augstākais trokšņa līmenis atsevišķās dzīvojamās apbūves teritorijās²⁵ dienas un vakara periodā sasniegs 44 dB(A), bet nakts periodā attiecīgi 43 - 44 dB(A), kas ir tikai par 1-2 dB(A) mazāk nekā noteiktais nakts perioda robežlielums, tiks sasniegti 13 dzīvojamo māju teritorijās²⁶. Kā norādījusi Izstrādātāja, jāņem vērā, ka šis ir aprēķinātais maksimālais trokšņa līmenis, izbūvējot VES visās potenciālajās būvniecības vietās un neņemot vērā VES darbības pārtraukumus mirgošanas un sīkspārņu saudzējošā režīma dēļ, līdz ar to faktiskais vides trokšņa līmenis daudzos uztvērējos būs zemāks. Tāpat dzīvojamās apbūves teritorijās “Aizpalši”, “Sietiņi” un “Smukuļi”, kur aprēķinu rezultāti uzrāda augstākās trokšņa piesārņojuma vērtības, situācija ir pārvērtēta, jo modelēšanas scenārijā ir ietvertas savstarpēji izslēdzošas izvietojuma alternatīvas (VES08A un VES08B; VES13A un VES13B; VES15A un VES15B).

- 6.10.5.7. Vērtējot summārās trokšņa ietekmes (Ziņojuma 4.1.7. tabula un 4.1.8. – 4.1.10. attēli) secināms, ka VES darbības rezultātā ir sagaidāmas kvantitatīvas izmaiņas trokšņa līmenī. VES darbības rezultātā skaitliski nozīmīgākās izmaiņas (pieaugums līdz pat 35 dB(A)) vides trokšņa līmenī ir sagaidāmas tajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kuras mazāk ietekmē autotransporta kustība pa reģionālo un vietējiem autoceļiem, piemēram “Lejas Kūļi”, “Mežmindaugi”, “Rideļi” u.c.. Taču šajās teritorijās arī pēc VES izbūves nav paredzami vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Paredzētās darbības rezultātā netiks radītas jaunas trokšņa pārsnieguma zonas, bet “Meža Lizdolēs” nakts perioda trokšnis pieaugs vēl par vienu decibelu (līdz 47 dB(A)).
- 6.10.5.8. Ņemot vērā iegūtos vērtējuma rezultātus, Izstrādātāja secinājusi, ka nav īstenojama tehnoloģiskā alternatīva, kas paredz VES modeļa *Vestas V172* ar standarta spārniem būvniecību. Ziņojuma 4.1.7. nodaļā Izstrādātāja secinājusi, ka, izbūvējot VES modeļus *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (STE), *Nordex N163* ar standarta (ST) vai aerodinamiski uzlabotiem spārniem (STE) vai *Siemens Gamesa G170*, vienā no alternatīvām attiecīgi VES08A vai VES08B, VES13A vai VES13B, VES15A vai VES15B, VES17A vai VES17B, dzīvojamās apbūves teritorijā “Meža Lizdole” VES darbības rezultātā esošais trokšņa līmenis nakts laikā netiks palielināts, kā arī tiks radīti mazāki trokšņa piesārņojuma pieaugumi visās citās varētajās teritorijās.
- 6.10.5.9. Atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām VES radītā trokšņa L_{dvn} robežvērtība ir 45 dB (A). Ziņojuma 4.1.9. tabulā pievienoti rezultāti, kas iegūti aprēķinot vēja parka radīto trokšni rādītājam L_{dvn} izbūvējot VES modeļus, kuri uzrāda labāku sniegumu kā *Vestas V172* ar standarta spārniem. Konstatējams, ka norādītā robežvērtība netiek pārsniegta nevienā no vērtētajām teritorijām, ja tiek izbūvētas stacijas *Nordex N163* ar standarta (ST) spārniem (neizbūvējot alternatīvas VES08B, VES13A, VES15A, VES17B) un *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem (STE) (neizbūvējot alternatīvas VES08B, VES15A, VES17B).
- 6.10.5.10. Ņemot vērā kopumā salīdzinoši augstos modelēšanas rezultātā iegūtos trokšņa rādītājus, ir vērtējams, vai pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas, ja tiek konstatētas atkāpes no vērtējumā izmantotajiem parametriem (novietojums, uzstādāmā modeļa tehniskie raksturlielumi), veicami vides trokšņa kontrolmērījumi vai atkārtots

²⁵ Dzīvojamās apbūves teritorijas “Smukuļi”, “Sietiņi”, “Aizpalši”.

²⁶ Dzīvojamās apbūves teritorijas “Aizpalši”, “Ezerprāmnieki”, “Jaunzemji”, “Jaunjaunzemji”, “Kalna Doles”, “Kalna Prāmnieki”, “Kalna Ruņģi”, “Lejas Ruņģi”, “Meža Lizdole”, “Prāmnieki”, “Ruņģu Krejotava”, “Smukuļi”, “Sietiņi”.

novērtējums, lai pārliecinātos, ka Paredzētās darbības ietekme būtiski neatšķiras no Ziņojumā prognozētās.

- 6.10.5.11. Lai arī likuma “*Par piesārņojumu*” tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, tomēr ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10 - 160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā (tāpat kā dzirdamo frekvenču diapazonā), ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojuma 4.1.8. nodaļā ir ietverts vērtējums par vēja parkos paredzēto VES (un vēja parku kopējo) radīto troksni zemo frekvenču diapazonā.
- 6.10.5.12. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736²⁷), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10 – 160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, jo, veicot mērījumus, rezultātu būtiski ietekmē dabisko un citu antropogēno trokšņa avotu radītais zemas frekvences troksnis. Ziņojumā ir izmantoti minētajā rīkojumā noteiktie robežlielumi, lai IVN sniegtu iespējami objektīvu atbildi par sagaidāmo ietekmi un tās būtiskumu.
- 6.10.5.13. Novērtējuma ietvaros trokšņa līmeņa aprēķini veikti katra avota radītajam summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim visā zemo frekvenču diapazonā un visu VES summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim dzīvojamajās mājās (uztvērējos), pieņemot, ka ēku fasādes skaņas izolācijas līmenis ir zems un atbilst Dānijas normatīvā norādītajiem vasarnīcu tipa apbūves rādītājiem. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 32 dzīvojamās ēkās (Ziņojuma 4.1.13. tabula) situācijai, kurā fasādes līmenis atbilst vasarnīcai un VES tiek izbūvēts visās 26 potenciālajās VES izbūves vietās. Aprēķins veikts modeļiem *Vestas V172* (STE) un *Nordex N163* ar standarta (ST) vai aerodinamiski uzlabotiem spārniem (STE).
- 6.10.5.14. Zemas frekvences trokšņa līmeņa aprēķini veikti un rezultāti, kas apkopoti Ziņojuma 4.1.13. tabulā, liecina par to, ka, izbūvējot *Vestas V172* (ST) stacijas, zemas frekvences trokšņa robežlielums varētu tikt pārsniegts 14 dzīvojamās ēkās, savukārt, izbūvējot šo pašu stacijas modeli ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem – vienā dzīvojamā ēkā (“*Sietiņi*”). Izbūvējot *Nordex N163* stacijas ar standarta spārniem (ST) vai aerodinamiski uzlabotiem spārniem (STE), zemas frekvences trokšņa līmenis varētu tikt pārsniegts četrās viensētu dzīvojamās ēkās. Viensētu skaits norādīts, neieskaitot “*Kazukalnu*”²⁸. Birojs konstatējis, ka robežlielumam tuvas vērtības (par 1 vai 2 dB(A) zemākas) abu modeļu gadījumā aprēķinātas tām dzīvojamo māju teritorijām, kurās modeļa *Vestas V172* (ST) gadījumā noteikti

²⁷ 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 13543, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām.

²⁸ Zemes īpašumā reģistrēto ēku tiesiskā statusa maiņa (normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā) ir priekšnosacījums IVN veikšanai un Paredzētajai darbībai

pārsniegumi. Veicot papildus aprēķinus, Izstrādātāja secinājusi, ka, izvēloties VES modeļus *Vestas V172* ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem vai *Nordex N163* ar standarta vai aerodinamiski uzlabotiem spārniem, zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniegs 20 dB(A) tuvumā esošajās dzīvojamās ēkās, izbūvējot tikai vienu no savstarpēji izslēdzošajiem alternatīvajiem risinājumiem (alternatīvas ar indeksiem A un B). Līdz ar to šādu staciju modeļu izvietojumam parkā nebūs nepieciešami papildus ierobežojumi zemo frekvenču ietekmes kontekstā.

- 6.10.5.15. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja ir tiesīga pārvērtēt šo aspektu un nepieciešamības gadījumā atteikties no citu staciju būvniecības ar nosacījumu, ka kopējais visu īstenošanai izvēlēto VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniedz noteikto robežlielumu tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās. Arī Biroja ieskatā, ņemot vērā, ka nav zināms faktiskais VES izvietojums, skaits un uzstādāmā modeļa parametri, Ierosinātājai būvprojektu izstrādes laikā atkārtoti jāvērtē prognozējamā zemo frekvenču trokšņa ietekme un jānodrošina, ka kopējais visu īstenošanai izvēlēto VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- 6.10.5.16. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.15.1.nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Salīdzinot šobrīd jau 2010. gada 1. jūlijā spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 "*Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*"²⁹ noteiktos pieļaujamos robežlielumus ar Kanādas un Vācijas³⁰ pētījumos noteiktajiem VES radīto vibrāciju parametriem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus, kas attiecināmi uz ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā). ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsūmukārba u.c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks nekā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.
- 6.10.5.17. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs secina, ka papildus ārējos normatīvajos aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā ir īstenojama:**
- a) **Paredzētā darbība īstenojama ar Ziņojuma 7.2.1. tabulā "*Nosacījumi VES modeļu izvēlei*" norādītajiem vai līdzvērtīgiem, vai labākiem parametriem, atbilstoši kuriem veikts trokšņa novērtējums Ziņojumā.**
 - b) **Būvprojektēšanas stadijā jāveic atkārtots zemas frekvences trokšņa novērtējums, atbilstoši faktiskajam VES skaitam un novietojumam, kā arī uzstādāmā modeļa tehniskajiem parametriem. Ierosinātājai jānodrošina, ka kopējais uzstādāmo VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis**

²⁹ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par 0,028 m/s². Dzīvojamās telpās izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja pārsniegt 0,04 m/s² nakts laikā un 0,07 m/s² dienas laikā.

³⁰ Ziņojuma 208. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis salīdzinoši augsts - 1 m/s², attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir nedaudz augstāks par 0,01 m/s², savukārt Kanādā 88 vēja parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis 0,01 m/s² tiek nodrošināts 300 m attālumā no tā.

nepārsniedz 20 dB tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes).

- c) Jaunbūvējama transformatoru elektropārvades apakšstacija jāizvieto tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām / dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.
- d) Aktuālais VES novietojums, izvēlēta modeļa tehniskie parametri un atbilstoši tiem aktualizētais trokšņa un zemfrekvences trokšņa ietekmes novērtējums kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu jāiesniedz Dienestā.
- e) Nav pieļaujama VES modeļa Vestas V172 ar standarta spārniem (ST) būvniecība.

6.10.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

- 6.10.6.1. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. Atsevišķās Eiropas Savienības valstīs mirgošanas ietekmes robežvērtības ir noteiktas vadlīnijās, bet ne normatīvajos aktos. VES radīto mirgošanas efekta ietekmi var precīzi prognozēt, tā ir mainīga gada griezumā, bet konstanta ilgtermiņā. Ziņojumā norādīts, ka attālumos, kas pārsniedz desmit rotora diametrus, mirgošanas efekta iespējamība ir zema, līdz ar to Paredzētās darbības mirgošanas efekta ietekmes zona nepārsniegs 1,6 - 1,7 km no VES. Šobrīd lielākā daļa VES ražotāju piedāvā savām stacijām iestatīt darbības režīmus, kas automātiski pārtrauc VES darbību noteiktos laika periodos un tādējādi novērš mirgošanas efektu. Minēto darbības režīmus uzstādīšanai iespējams izmantot informāciju gan par teorētisko, gan faktisko saules spīdēšanas laiku.
- 6.10.6.2. Ziņojumā mirgošanas efekta ietekmes nozīmīguma vērtēšanai izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības, mirgošanas efektam, kas aprēķināts atbilstoši reālā laika scenārijam, izmantojot zemāko robežvērtību, proti, 8 h/gadā, tajā skaitā ņemot vērā ar dzīvojamo apbūvi saistītā pagalma teritoriju, kas attēlota LĢIA sagatavotajās topogrāfiskajās kartēs, kā arī ņemot vērā Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā pieejamo informāciju par ēkas galveno lietošanas veidu.
- 6.10.6.3. Aprēķinu modeli iekļauta dzīvojamā apbūve, arī ciemi, kas atrodas līdz 3 km attālumā no paredzētajām 26 VES. Modelī iekļautā dzīvojamās apbūves un citi aprēķina parametri ir apkopoti Ziņojuma E.2. pielikumā, rezultāti – 3. pielikumā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta vēja parkuradīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli arī mirgošanas efekta aprēķināšanai. Aprēķinu veikšanai tika izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) dati par vēja ātrumu un vēja virzienu Paredzētās darbības teritorijā. Aprēķinu veikšanai atbilstoši reālā laika scenārijam tika izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku, kas reģistrēti Zosēnu meteoroloģiskajā stacijā laika periodā no 2012. līdz 2021. gadam (Ziņojuma 4.2.1. tabula). Aprēķinos izmantots modelis, kam indikatīvie aprēķini uzrādīja lielāko mirgošanas efektu VES ietekmes zonā – *Siemens Gamesa* ar nominālo ražošanas jaudu 6,6 MW, masta augstumu 165 m un rotora diametru – 170 m.
- 6.10.6.4. Ziņojumā novērtēts (Ziņojuma 4.2. nodaļa, 3. un E.2 pielikums), ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt vērā ņemamu ietekmi 67 dzīvojamās apbūves teritorijās (Ziņojuma 4.2.2. tabula un 4.2.2. attēls), kas bez papildus risinājumiem ietekmes samazināšanai pārsniegtu noteiktos pieņemamos traucējuma apmērus (8 stundas gadā atbilstoši reālā laika scenārijam). Savukārt atbilstoši aprēķinu

rezultātiem pēc sliktākā scenārija metodes (pieņemot, ka saule diennakts gaišajā laikā spīd pastāvīgi un vienmēr atrodas perpendikulāri rotora lāpstiņām, kuras nepārtraukti kustas) dzīvojamās apbūves teritorijās, kas atrodas aptuveni 1,5 līdz 2 km attālumā no izpētes teritorijas malējām vēja stacijām, var tikt pārsniegts noteiktais 30 h mirgošanas laika robežlielums gadam un/vai 30 minūtes dienā. Secināts, ka vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās.

- 6.10.6.5. Ziņojumā konstatēts, ka speciāla režīma uzstādīšana mirgošanas ietekmes mazināšanai būs nepieciešama visām VES, izņemot staciju VES07, kurai šāda režīma uzstādīšana atkārtoti izvērtējama pēc izbūves vietu un modeļa izvēles. Staciju darbības apturēšanas režīms, kas balstīts uz informāciju par teorētisko saules spīdēšanas laiku, ir tehnoloģiski vienkāršākais risinājums, kura ieviešanai nav nepieciešams izmantot papildu aprīkojumu, taču ņemams vērā, ka šajā gadījumā stacija tiek apturēta arī periodos, kad laiks ir apmācies. Tehnoloģiski sarežģītāks bet efektīvāks ir risinājums, kas paredz noteiktu VES apturēšanu tikai tajos laika periodos, kad to darbība var radīt mirgošanas efektu un kad spīd saule. Šī režīma izmantošanas gadījumā vēja parkā ir jāuzstāda iekārtas, kas fiksē saules spīdēšanu.
- 6.10.6.6. Birojs atzīst, ka šāds nosacījums attiecībā uz VES darbības režīmu precizēšanu Ziņojumā ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp izvietojuma un VES augstuma izmaiņām. Mainoties VES parametriem vai to kopējam skaitam un novietojumam, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN procesa stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Ierosinātajai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme visās šim efektam pakļautajās dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 6.1.2. tabulā *"Pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju vērtējums"*
- 6.10.6.7. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs uzskata par nepieciešamu noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanu izraisošo VES darbība tiktu pārtraukta laika periodos, kad attiecīgā VES var izraisīt mirgošanu Ziņojumā vērtētajās dzīvojamās apbūves teritorijās (Ziņojuma 4.2.2. tabula), nodrošinot atbilstību Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem – ne vairāk kā 30 stundas gadā un 30 minūtes dienā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes, un ne vairāk kā 8 stundas gadā un 30 minūtes dienā atbilstoši reālā laika scenārijam, vērtējot visu VES darbības summāro ietekmi. Nav pieļaujama par 3 Hz augstāka mirgošanas frekvence.**
 - b) **Būvprojekta sastāvā jānodrošina mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu un tehniskos parametrus. Būvprojektā katrai no VES iestrādājami nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams Dienestam.**

6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām un gaisa satiksmi.

- 6.10.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.15. nodaļā novērtēta elektromagnētiskā lauka iedarbība, ko rada VES gondolā esošais strāvas ģenerators un transformators; strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei; pazemes kabeļu tīkls no VES līdz sprieguma paaugstināšanas stacijai.
- 6.10.7.2. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 *“Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība iedzīvotājiem ir 100 μ T.
- 6.10.7.3. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi. Noteikts, ka, neatkarīgi no VES modeļa, iekārtas atradīsies VES gondolā vairāk nekā 150 m augstumā un ap tām būs elektrību vadošs korpuss, elektriskais lauks būs labi ekranēts un no potenciālās ietekmes viedokļa vērtējams kā nenožīmīgs. Tā kā VES tornī izmanto ekranētus trīsdzīslu kabelus, tad maksimālās strāvas radītais magnētiskais lauks 20 cm attālumā no kabeļa nepārsniegs 3 līdz 9 μ T, atkarībā no kabeļa dzīslu savstarpējā attāluma. Pieņemot, ka VES tiešā tuvumā neviena persona neuzturēsies pastāvīgi, šādas magnētiskā lauka vērtības uzskatāmas par maznozīmīgām.
- 6.10.7.4. Elektroenerģijas pārvadei no VES līdz apakšstacijai paredzēts izmantot ekranētus trīsdzīslu kabelus, līdz ar to pie 360 A strāvas un kabeļa ierakšanas dziļuma lielāka par 1 metru tiks nodrošināts mazākais iespējamais magnētiskais lauks. Ziņojumā veikts aprēķins magnētiskā lauka vērtību noteikšanai tieši virs kabeļiem 1 m augstumā virs grunts līmeņa atkarībā no atsevišķo fāzu vadu savstarpējās distances, kabeļu ierakšanas dziļuma, kā arī 10 m, 20 m un 30 m attālumā no kabeļu līnijas. Rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.15.1. – 4.15.3. tabulās, secināts, ka Noteikumos Nr. 637 noteiktie mērķlielumi netiks pārsniegti, kā arī, ja kabeļu dziļums būtu vismaz 1 m, tad nesasnies pat 50 % no mērķlielumiem.
- 6.10.7.5. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam, ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi par tādiem, kuri varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrību kopumā un vēju parka apkaimē dzīvojošajiem un ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm izmantojošo iedzīvotāju veselību. Šādi elektromagnētiskie lauki nerada traucējumu arī dažādu iekārtu darbībām, tostarp, ietekmi uz specifiskas medicīniskās aparātūras / iekārtu darbību, kas nodrošina cilvēka funkcijas un kuras tiek ražotas, nodrošinot augstu aizsardzību pret magnētisko lauku iedarbību.
- 6.10.7.6. Ziņojuma 4.13. nodaļā vērtēta VES iespējamā ietekme uz sakaru sistēmām. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVGMC pārvaldītais radars un Igaunijas Vides aģentūras pārvaldītais radiolokators *Sürgavere*. Abi radari atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka, secināms, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.10.7.7. Paredzētās darbības teritorijai tuvākās radiolokatoru sistēmas gaisa satiksmes vadības funkciju nodrošināšanai ir Rīgas lidostā uzstādītā primārā novērošanas

radiolokatora (PSR) sistēma (atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka), un trīs sekundārās novērošanas radiolokatora (SSS) sistēmas – Ērgļi (vairāk nekā 30 km attālumā), Rīga (vairāk nekā 100 km attālumā) un Martna Igaunijā (vairāk nekā 200 km attālumā), tātad ārpus noteiktās 15 km zonas, kurā jāveic ietekmes novērtējums. Ierosinātāja veikusi atbilstošas konsultācijas ar VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” (Ziņojuma 8. pielikums). Ziņojumā novērtēts, ka plānotais vēja parks nevarētu radīt nozīmīgu ietekmi uz gaisa telpas uzraudzības funkcijām, kuras veic bruņotie spēki.

- 6.10.7.8. Nozīmīgs aspekts, vērtējot Paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz mobilo sakaru vai radiotīkla (*radiolink*) sakaru kvalitāti, ir raidītāju un uztvērēju augstums. Ziņojumā norādīts, ka VES torņi, uz kuriem paredzētās darbības teritorijas tuvumā ir nozīmīgākā VES daļa, kas var fragmentēt sakaru signālu, atradīsies augstāk par līniju, kas savieno sakaru torni ar pakalpojumu saņēmēju. Līdz ar to paredzams, ka plānotā vēja parka ietekme uz mobilo sakaru izmantotājiem būs nenozīmīga. Izstrādātāja ir konsultējies ar VAS “*Elektroniskie sakari*”. Tā kā faktisko ietekmi uz sakaru sistēmām būs iespējams fiksēt vēja parka ekspluatācijas laikā, kā arī tā var būt mainīga, mainoties sakaru nodrošināšanai izmantotajām tehnoloģijām, jautājumi par jebkāda veida ietekmes mazināšanu būs risināmi starp vēja parka operatoru un sakaru nodrošinātāju parka ekspluatācijas laikā.
- 6.10.7.9. Birojs konstatējis, ka saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.10.7.10. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs uzskata, ka Paredzētās darbības īstenošanai nav nepieciešams noteikt papildu nosacījumus akcepta gadījumā, nekā tas jau ir noteikts Ziņojuma 6.1.2. tabulā un atbilstošajās Ziņojuma nodaļās.**

6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.10.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību, veikts pamatojoties uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu³¹ (skat. arī šī atzinuma 3.2.18., 3.2.20., 3.22. punktu) vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 4., 5. un 6. pielikumā, galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojumā.
- 6.10.8.2. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgajā jomā sertificētā eksperta atzinumā (Ziņojuma 4., 5. un 6. pielikums). Tāpat minētajos ekspertu atzinumos norādīta attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes dabas vērtībām novērtējuma aspektā izmantotā metodika (novērtējuma pieeja attiecīgajā ietekmes uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību jomā aprakstīta arī Ziņojuma 4.3.2., 4.4.1. un 4.5.1. nodaļā) un sniegta informācija par datu avotiem, kur papildus apsekojumiem dabā, iegūta informācija par Izpētes teritorijā esošām dabas vērtībām.

³¹ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “*Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība*”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

- 6.10.8.3. Saskaņā ar sugu un biotopu ekspertes atzinumā (Ziņojuma 4. pielikums) novērtēto, plānoto VES apbūves laukumu un pievedceļu teritorijā, kā arī potenciālās ietekmes teritorijā (līdz 50 m no minētajiem objektiem) konstatēti šādi ES nozīmes aizsargājамie biotopi - 9010* *Veci vai dabiski boreālie meži*, 9050 *Lakstaugiem bagāti egļu meži*, 9080* *Staignāju meži* un 91D0* *Purvaini meži* (Ziņojuma 4.3.2. - 4.3.7. attēls). Detalizētāka informācija par to atrašanās vietu apkopota Ziņojuma 4.3.1. tabulā.
- 6.10.8.4. Savukārt Ziņojuma 4.3.3. tabulā iekļauta jau konkrētāka informācija par sagaidāmajām ietekmēm uz Paredzētās darbības vietā un Paredzētās darbības tiešās ietekmes zonā esošiem ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, tostarp aprēķins par zaudējamām biotopu platībām. No novērtētā izriet, ka kopumā paredzētajiem piebraucamajiem ceļiem un apbūves laukumiem esošie ES nozīmes aizsargājамie biotopi aizņem 0,1 ha, bet 50 m zonā no minētajiem objektiem – 1,86 ha. Tādējādi Sugu un biotopu eksperte savā atzinumā secinājusi, ka kopumā Paredzētā darbība tieši negatīvi ietekmēs nenozīmīgas ES nozīmes aizsargājamo biotopu platības, tāpat potenciālā ietekme no hidroloģiskā režīma izmaiņām vai malas efekta būs tikai atsevišķos gadījumos un ne lielāka, kā to jau rada teritorijā notiekošā mežsaimnieciskā darbība un meliorācijas sistēmu renovācija. Attiecīgi Ziņojumā secināts, ka Paredzētā darbība neatstās negatīvu ietekmi uz ES nozīmes aizsargājamo biotopu aizsardzības stāvokli reģionālā vai nacionālā mērogā.
- 6.10.8.5. No Sugu un biotopu ekspertes atzinumā izriet, ka VES novietņu, apbūves laukumu un pievedceļu teritorijās, kā arī potenciālās ietekmes teritorijā (līdz 50 m no minētajiem objektiem) konstatētas kopumā sešas retas un aizsargājamas augu un bezmugurkaulnieku sugas (Ziņojuma 4.3.2. tabulā, 4.3.2. – 4.3.7. attēls). No Sugu un biotopu ekspertes atzinuma izriet:
- 6.10.8.5.1. Paredzētās darbības teritorijā (piebraucamajos ceļos uz VES06, VES07, VES12, VES16, VES21) sastopams aizsargājama suga gada staipeknis *Lycopodium annotinum* un secināts, ka atsevišķu sugas eksemplāru iznīcināšana paredzētās darbības realizācijas rezultātā neatstās negatīvu ietekmi uz sugas populāciju reģionālā vai valsts mērogā. Šādu pašu secinājumu var izdarīt par piebraucamajā ceļā uz VES12 un VES16 konstatēto vāļīšu staipekni *Lycopodium clavatum*.
- 6.10.8.5.2. Piebraucamajos ceļos uz VES12 un VES16 un VES16 apbūves laukumā konstatēta naktsvijole *Platanthera spp.*, un piebraucamajā ceļā uz VES21 un mežaudzēs uz Z no tā – Fuksa dzegužpirstīte *Dactylorhiza fuchsii*. Saskaņā ar novērtēto minēto orhideju dzimtas sugu dzīvotnes ir apvidum raksturīgas, Paredzētā darbība neskars tādas potenciālas aizsargājamo vaskulāro augu sugu dzīvotnes, kas būtu sastopamas tikai nelielā platībā un tādējādi lokālā mērogā apdraudētas.
- 6.10.8.5.3. Tiešā Paredzētās darbības teritorijas tuvumā (pie VES13B apbūves laukuma) konstatēta aizsargājama sūnu suga tūbainā bārkstlape *Trichocholea tomentella*. Saskaņā ar novērtēto minētais apbūves laukums plānots reljefa paaugstinājumā un aizsargājama sūnu sugas dzīvotni visdrīzāk neskars, tādēļ prognozējams, ka Paredzētās darbības realizācija neatstās negatīvu ietekmi uz sugas populāciju reģionālā vai valsts mērogā.
- 6.10.8.5.4. Piebraucamajā ceļā uz VES21 konstatētā aizsargājamā bezmugurkaulnieku suga skabiozu pļavraibenis *Euphydryas aurinia*. Saskaņā ar sniegto vērtējumu skabiozu pļavraibenis saistīts ar specifiskiem apstākļiem³². Izvērtējot konkrēto

³² No Ziņojumā un Sugu un biotopu ekspertes (Ziņojuma 4. pielikums) norādītā izriet, ka specifiskie apstākļi

situāciju, sugu un biotopu eksperte savā atzinumā novērtējusi, ka piebraucamā ceļa izbūve un ar to saistītās hidroloģiskā režīma izmaiņas varētu atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz sugas aizsardzības stāvokli vismaz reģiona mērogā.

- 6.10.8.6. Atbilstoši Ziņojumam galvenie pasākumi ietekmes mazināšanai uz ES nozīmes biotopiem un aizsargājamu sugu atradnēm jau ir veikti IVN izstrādes procesā, izvērtējot sākotnējo VES izvietojumu un piebraucamos ceļus un mainot to atrašanās vietu un konfigurāciju, kā arī atsakoties no vairākām staciju izbūves vietām. Piemēram, no Ziņojuma (Ziņojum 98. lpp.) izriet, ka, ņemot vērā augsto biotopu koncentrāciju abās VES13A piebraucamā ceļa pusēs un paredzētās darbības iespējamo negatīvo ietekmi uz ierosinātā mikrolieguma teritoriju, kas skar piebraucamo ceļu, vēlamais ietekmi samazinošais pasākums ir atteikties no VES13A izbūves. Savukārt analizējot informāciju Ziņojuma 7. nodaļā, secināms, ka Ierosinātāja no VES13A būvniecības jau ir atteikusies.
- 6.10.8.7. Vienlaikus konstatējams, ka Ierosinātāja, ievērojot arī Sugu un biotopu ekspertes sniegtos norādījumus par pasākumiem Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai, ir paredzējusi un apņemas veikt vairākus ietekmi mazinošus pasākumus (obligāti īstenojami pasākumi) aspektos, kas saistīti ar negatīvo ietekmju novēršanu uz ES nozīmes biotopiem un īpaši aizsargājamām sugām, ierīkojot pievedceļus, apbūves lakumus u.tml., kā arī citus pasākumus (Ziņojuma 6.1.2. tabulas sadaļa “*Ietekme uz augiem un biotopiem*”).
- 6.10.8.8. Konstatējams arī, ka vairāki ietekmi mazinošiem pasākumiem ietekmes uz augiem un biotopiem aspektā paredzēti kā rekomendējoši. Proti, attiecībā uz VES16 apbūves lakumu un pievedceļu uz VES12 norādīts - projektēšanas laikā izvērtēt iespējas mainīt apbūves lakuma un piebraucamā ceļa konfigurāciju tā, lai neskartu aizsargājamā biotopa teritoriju; saglabāt lielu dimensiju kritalas un kokus; ja kritalas atrodas ceļa trasē, tās novietot blakus mežaudzē, tāpat arī kritalas saglabāt kā ekoloģiskos kokus vai atsevišķus lielos kokus ārpus meža zemēm, ja tos nepieciešams nocirst būvniecības vajadzībām.
- 6.10.8.9. Izvērtējot Ziņojuma 6.2. nodaļā iekļauto novērtējumu par Paredzētās darbības paliekošās ietekmes būtiskumu, realizējot plānotos ietekmi mazinošus pasākumus uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem (Ziņojuma 6.1.2. tabula), konstatējams, ka atbilstoši novērtētajam, sagaidāmā paliekošā ietekme plānoto būvdarbu rezultātā būs nebūtiska.
- 6.10.8.10. Izvērtējis Ziņojumā un Sugu un biotopu ekspertu atzinumos sniegto vērtējumu par iepriekš minēto VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu, tostarp elektropārvades kabeļu līniju un pievedceļu, izbūves iespējamo ietekmi uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem, Birojs var piekrist Izstrādātājas secinājumiem par sagaidāmās ietekmes nozīmīguma pakāpi un secina, ka kopumā nav sagaidāma ar Paredzētās darbības realizāciju saistīta būtiska negatīva ietekme uz Paredzētās darbības teritorijā vai ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūras objektu plānotajās teritorijās esošiem Latvijas un ES īpaši aizsargājamajiem biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugu atradnēm. Tādēļ Biroja ieskatā Ziņojumā ietvertu pasākumu kopums ietekmes mazināšanai uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības

saistāmi ar tādiem apstākļiem, kuros sastopama pļavas vilkmēle, jo sugas kāpuriem tas ir vienīgais barības augs, savukārt pieaugušu īpatņu izplatīšanās spējas ir vājas, tipiski līdz 500 m attālumā. Pļavas vilkmēles augtenēm šādās vietās būtisks gan hidroloģiskais režīms (mitrums), gan augsnes sastāvs, kā tas vērojams arī apsekotajā teritorijā.

īstenošanai, tostarp izskatot iespējas realizēt arī Ziņojuma 6.1.2. tabulā esošos rekomendējošos ietekmi mazinošs pasākumus attiecībā uz augiem un biotopiem.

- 6.10.8.11. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 6. pielikums) Paredzētās darbības teritorijas un tās perifērijas ornitoloģiskās izpētes ietvaros kopumā ir reģistrēti 77 īpaši aizsargājamo putnu sugu³³ novērojumi no 17 dažādām sugām – ziemeļu gulbis *Cygnus cygnus*, mežirbe *Bonasa bonasia*, rubenis *Lyrurus tetrix*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, niedru lija *Circus aeruginosus*, mazais ērglis *Clanga pomarina*³⁴ (kā norādīts jau šī atzinuma 3.2.15. punktā, ~ 2,4 km attālumā uz DR no plānotās VES05 atrodas mikroliegums (ID 63061), kas izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai (Ziņojuma 4.5.3. attēls)), jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, zivjērglis *Pandion haliaeetus*, lielais baltais gārnis *Ardea alba*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, ķīķis *Pernis apivorus*, dzērve *Grus grus*, urālpūce *Strix uralensis*, apodziņš *Glaucidium passerinum*, zivju dzenītis *Alcedo atthis*, melnā dzilna *Dryocopus martius* un pelēkā dzilna *Picus canus* (Ziņojuma 4.5.3. attēls, 4.5.1. tabula)³⁵. Detalizētāks apraksts par konstatēto putnu sugu novērojumiem un to novērtējumu attiecībā pret konkrētās sugas populāciju Latvijā un Eiropā sniegts Ziņojuma 119. - 121. lpp. un Ziņojuma 6. pielikumā, kā arī Ziņojuma 4.5.1. tabulā. Vērtējums par konstatēto sugu potenciālo sadursmju risku ar VES sniegts Ziņojuma 123. -125. lpp.
- 6.10.8.12. Saskaņā ar Ornitologa sniegto vērtējumu faktiski visa plānotā vēja parka teritorija iekļaujas tās vai citas putnu sugas barošanās un/ vai ligzdošanas teritorijā. Plānotajām vēja parkam nav paredzama būtiska ietekme uz migrējošiem putniem, jo tā teritorijā vai apkārtnē nav konstatētas migrējošo putnu barošanās vai koncentrācijas vietas.
- 6.10.8.13. Ziņojumā novērtēts, ka vēja parka būvniecība plānotajā teritorijā neapšaubāmi radīs papildus slogu uz putnu populācijām, vienlaicīgi norādīts, ka arī turpmāk sagaidāma nozīmīga un pieaugoša ietekme uz ligzdošanai pieejamo iecirkņu pieejamību Izpētes teritorijā un tās perifērijā veiktās mežsaimnieciskās darbības rezultātā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, šis apstāklis ir jāņem vērā, veicot ornitofaunas monitoringu gan pirms vēja parka būvniecības uzsākšanas, gan būvniecības procesa laikā, gan vēja parka ekspluatācijas laikā. Detalizētāks vērtējums par Izpētes teritorijā un tās apkārtnē esošām mežaudzēm, to nozīmi kā putniem piemērotām dzīvotnēm un prognozēm par potenciālo mežsaimniecisko darbību ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu sniegts Ziņojuma 121. -123. lpp.
- 6.10.8.14. Atbilstoši Ornitoloģijas eksperta vērtējumam ir sagaidāma nelabvēlīga ietekme uz divām plēsīgo putnu sugām - uz zināmajiem mazā ērgļa *Clanga pomarina* ligzdošanas iecirkņiem un izpētes teritorijā ligzdojošo zivjērgļa *Pandion haliaeetus* pāri. Papildus minētajam, ņemot vērā, ka Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē identificētas pūču aizsardzībai prioritāras teritorijas³⁶ (Ziņojuma

³³ Atbilstoši Ornitologa atzinumā norādītajam, ar īpaši aizsargājamām putnu sugām atzinumā apzīmētas, gan Latvijā, gan ES aizsargājamās putnu sugas, kuru aizsardzības statusu noteic Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” un Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu”, kā arī ES 1979. gada 2. aprīļa Padomes Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk - Putnu direktīva) 1. pielikuma sugas.

³⁴ Saskaņā ar Noteikumu Nr. 396 1. pielikumu un Putnu direktīvas I pielikumu - *Aquila pomarina*.

³⁵ Konstatēto putnu sugu aizsardzības statuss parādīts Ziņojuma 4.4.2. tabulā.

³⁶ Saskaņā ar “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns” (turpmāk – Pūču plāns), pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

4.5.1. attēls), kā arī identificētas divas pūču dzimtas sugas - urālpūce *Strix uralensis* un apodziņš *Glaucidium passerinum*, ornitoloģijas eksperti snieguši vērtējumu, ka VES būvniecība un ekspluatācija varētu negatīvi ietekmēt apodziņu, bet ne urālpūci, kuras novērojumi atrodas vismaz 1,2 km attālumā no plānotā vēja parka. Vienlaikus Ziņojuma autori, paredzējuši nodrošināt ietekmi kompensējošos pasākumus abām konstatētajām pūču dzimtas sugām.

- 6.10.8.15. Saskaņā ar novērtēto plānotā vēja parka būvniecība un ekspluatācija ir saistīta gan ar dzīvotņu zudumu īpaši aizsargājamām putnu sugām, gan ar šo sugu apdraudējumu (sadursmes ar VES) un traucējumu ligzdošanas un migrācijas periodā, tādēļ ir svarīgi īstenot ietekmi mazinošu un kompensējošu pasākumu kopumu, lai ietekmi uz aizsargājamām putnu sugām samazinātu. No Ziņojuma ieriet, ka paredzētais pasākumu komplekss ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai, izstrādāts sadarbībā ar Ziņojuma izstrādē iesaistīto Ornitologu, ņemot Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 6. pielikums) ietvertās rekomendācijas. Kā arī Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā un ziņojuma aktualizācijas laikā veiktas konsultācijas ar DAP un Latvijas ornitoloģijas biedrību³⁷ (Ziņojuma 11. pielikumu), lai diskutētu par plānotā vēja parka radīto ietekmju apmēru un slodzes avotiem, kā arī par nepieciešamajiem risinājumiem ietekmes mazināšanai un to apmēru. Tādējādi, kā izriet no Ziņojuma, aktualizētie nosacījumi ietekmi mazinošiem pasākumiem uz apkārtnes ornitofaunu balstīti uz minēto konsultāciju rezultātiem.
- 6.10.8.16. Attiecīgi konstatējams, ka Ierosinātāja apņemās veikt (obligāti īstenojami pasākumi) vairākus ietekmi uz ornitofaunu mazinošus un kompensējošus pasākumus (Ziņojuma 6.1.2. tabulas sadaļa "*Ietekme uz ornitofaunu*"), kas, kā izriet no iepriekš norādītā, izstrādāti, konsultējoties ar DAP un ornitoloģijas ekspertiem un ietver nosacījumus atmežošanas darbu veikšanai, pasākumus sadursmju riska mazināšanai mazajam ērglim un zivjērglim, kā arī pasākumus pūču dzimtas sugu dzīvotņu zaudējuma kompensācijai un trokšņa piesārņojuma mazināšanai, pret kuru īpaši jutīgas ir pūču dzimtas sugas (Ziņojuma 125. lpp.).
- 6.10.8.17. Izvērtējot Ziņojuma 6.2. nodaļā iekļauto novērtējumu par Paredzētās darbības paliekošās ietekmes būtiskumu uz apkārtnes ornitofaunu (Ziņojuma 6.1.2. tabula), konstatējams, ka atbilstoši novērtētajam, realizējot ietekmi mazinošos un kompensējošos pasākumus, sagaidāmā paliekošā ietekme gan plānotā vēja parka būvniecības, gan ekspluatācijas posmā būs neliela nelabvēlīga.
- 6.10.8.18. Ziņojuma 8. nodaļā ir norādīts, ka vērtējums par jebkura VES ietekmi uz putnu populācijām ir prognoze ar noteiktu nenoteiktību, tādēļ ir svarīgi veikt faktiskās ietekmes uzraudzību, īstenojot kompleksu monitoringa programmu. Detalizēti plānotā ornitofaunas monitoringa nosacījumi sniegti Ziņojuma 8. nodaļas sadaļā "*Ietekme uz ornitofaunu*". No minētajā nodaļā sniegtās informācijas attiecīgi arī izriet, ka Ierosinātāja apņemās veikt ornitofaunas monitoringa pasākumus.
- 6.10.8.19. Ņemot vērā iepriekš minēto par Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, tostarp īpaši aizsargājamām putnu sugām, Birojs ņem vērā Ziņojumā ietverto Ornitologa atzinumu (Ziņojuma 6. pielikums) un tajā, kā arī Ziņojumā sniegto Paredzētās darbības ietekmes novērtējumu uz apkārtnes ornitofaunu, kā arī pasākumiem tās novēršanai un/ vai kompensēšanai. Tādējādi Birojs pievienojas Ierosinātājas sniegtajam novērtējumam, ka, realizējot Paredzēto darbību ietekmi mazinošus pasākumus uz apkārtnes ornitofaunu, nav sagaidāma būtiska ietekme uz Paredzētās darbības teritoriju un ar to saistīto infrastruktūras

³⁷ Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Reģ. Nr. 40008002230.

objektu apkārtņē esošo ornitofaunu, tostarp mazā ērgļa *Clanga pomarina*, zivjērgļa *Pandion haliaetus*, pūču un dzeņu populāciju.

- 6.10.8.20. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu (Ziņojuma 5. pielikums) izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas vismaz septiņas sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsganais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*, brūnais garausainis *Plecotus auritus*, Pigmejsikspārnis *Pipistrellus pygmaeus*, Niktaloīdi (*Nyctalus/Vespertilio/Eptesicus* ģinšu grupa), Naktssikspārņu ģints *Myotis* spp (Ziņojuma 4.4.1. tabula). Izvērstāka informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to sastopamību apkopota Ziņojuma 5. pielikuma 3. - 5. tabulā.
- 6.10.8.21. Ziņojumā novērtēts, ka divas no trim pētījumu teritorijā biežāk konstatētajām sugām – Natūza sikspārnis un ziemeļu sikspārnis ir visaugstākā riska sugas saistībā ar vēja stacijām. Pēc EUROBATS apkopotās statistikas par sikspārņu bojāeju pie vēja stacijām Eiropā 2003. - 2014. gados Natūza sikspārnis ieņēma trešo vietu, savukārt ziemeļu sikspārnis ir biežākais vēja ģeneratoru upuris Skandināvijas valstīs. Papildu minētajam eksperta atzinumā norādīts, ka visaugstākā sikspārņu mirstība pie vēja stacijām konstatēta to rudens migrācijas laikā. Ņemot vērā minēto, izvērtējumā uzmanība galvenokārt pievērsta trīs šajā punktā minētajām un izpētes teritorijā konstatētajām augsta riska bojāejas sikspārņu sugām. Detalizētāka informācija par konstatētajām sikspārņu sugām un to sastopamību sniegta Ziņojuma 5. pielikuma 8. – 18. lpp.
- 6.10.8.22. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā vēja parka izpētes teritorijā novērtēta kā zemāka, nekā citās teritorijās, kurās veikta izpēte pēc identiskas metodikas, kas visdrīzāk saistīta ar mežu biotopu degradāciju un apzinātu vietas izvēli, kurā ir maz ēku – sikspārņiem piemērotu mītņu vietu. Proti, saskaņā ar Sikspārņu eksperta sniegto vērtējumu, Izpētes teritorija, kā arī tai pieguļošās teritorijas ir samērā maz piemērotas sikspārņu dzīvotnēm, jo tajās ir maz vecu mežaudžu un intensīvi turpinās to izciršana. Teritorijā ir arī maz cilvēku veidotu mītņu (viensētu, ēku). Kopumā teritorijas mežaudzes lielākoties piemērotas kā potenciāli barošanās biotopi un ievērojami mazāk kā potenciālas koloniju vai citādu mītņu vietas. Tādejādi novērtēts, ka iespējama spontāna sikspārņu koncentrēšanās barošanās vietās var palielināt citādi zemo sadursmju risku ar plānotajiem rotoriem.
- 6.10.8.23. Pamatojoties uz izpētes teritorijā iegūtajiem sikspārņu izplatības un aktivitāšu datiem, kopumā Sikspārņu eksperts savā atzinumā secina, ka sikspārņi plānotā vēja parka teritorijā ir aktīvi vismaz no maija līdz septembrim. Saskaņā ar novērtēto, vislielākais sikspārņu bojāejas risks plānotajā vēja parka ir jūlijā-septembrī, t.i. sikspārņu dispersijas un migrācijas laikā. Jūnijā paaugstināts risks saistīts faktiski tikai ar vienu sugu - ziemeļu sikspārni. Pēc sikspārņu aktivitātes nav iespējams izdalīt nakts stundas, kad sikspārņu bojāejas riski būtu zemāki, izņemot pēdējās trīs rīta stundas rudenī.
- 6.10.8.24. Vienlaikus Sikspārņu eksperts ir novērtējis, ka Pēc pašreizējiem datiem teritorijā nevar izdalīt konkrētas gondolas vai vietas, attiecībā uz kurām iespējamais sikspārņu bojāejas risks būtu tik augsts, lai aizliegtu to būvniecību, tomēr īpaši migrācijas laikā vismaz nelielā apjomā sikspārņu bojāeja pie rotoriem ir iespējama.
- 6.10.8.25. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti un, pamatojoties uz sakarībām, kas novērotas gan Paredzētās darbības teritorijā, gan konstatētas dažādos pētījumos gan Latvijā, gan ārvalstīs, Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu

populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama un neatstātu negatīvu ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā, tostarp migrācijas laikā, sastopamo sikspārņu populācijām (Ziņojuma 5. pielikums, Ziņojuma 112. - 113. lpp.), kas saistīti ar automātisku vēja turbīnu darbības apturēšana vai neuzsākšanu noteiktā periodā pie noteiktiem ar laika apstākļiem saistītiem kritērijiem.

- 6.10.8.26. Analizējot Ziņojuma 6.1.2. tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumiem ietekmju mazināšanai vai novēršanai, kā arī to paliekošo ietekmju vērtējumu saistībā ar Paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņu populāciju, Birojs secina, ka Ierosinātāja apņemas ievērot un kā obligāti veicamu pasākumu nodrošināt Sikspārņu eksperta noteikto pasākumu VES staciju darbības ierobežošanai. Tādejādi, pēc plānotā ietekmi mazinošā pasākuma realizācijas, sagaidāma neliela nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības teritorijas sikspārņu populāciju. No Ziņojuma 6.1.2. tabulā norādītā arī izriet, ka plānotā pasākuma efektivitāte ietekmju mazināšanai uz sikspārņiem un darbības ierobežojumi pārskatāmi atbilstoši monitoringa rezultātiem. Tādejādi, ņemot vērā arī Ziņojuma 8. nodaļas sadaļā *“Ietekme uz sikspārņiem”* norādīto, Birojs var secināt, ka Ierosinātāja ir apņēmusies veiks arī monitoringa pasākumus Paredzētās darbības ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai, ko savā atzinumā kā nepieciešamu pasākumu norāda arī Sikspārņu eksperts.
- 6.10.8.27. Ņemot vērā minēto, Biroja ieskatā gan Ziņojumā un Sikspārņu eksperta atzinumā vērtēto pasākumu kopums, gan Sikspārņu eksperta atzinumā ietvertais norādījums attiecībā uz obligāti veicamu sikspārņu monitoringu, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai, lai, analizējot sākotnējā (vismaz divus gadus pēc plānotā vēja paraka darbības uzsākšanas) monitoringa rezultātā iegūtos datus, novērstu jebkādas šaubas par iespējamu Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz sikspārņu populācijām un, nepieciešamības gadījumā, lemtu par konkrētu VES darbību ierobežojošu pasākumu atvieglošanu vai pastiprināšanu.
- 6.10.8.28. Atsaucoties uz Biroja lūgumu, Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas gaitā Birojs saņēma DAP 2023. gada 14. jūlija vēstuli Nr. 4.9/4442/2023-N (turpmāk – DAP Vēstule Nr. 4.9/4442/2023-N). No minētajā vēstulē paustā izriet, ka, iepazīstoties ar sagatavoto novērtējumu un ņemot vērā iepriekš notikušās konsultācijas, DAP savas kompetences ietvaros secinājusi, ka Paredzētajai darbībai var būt būtiska ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem, it sevišķi ja tuvākajā apkārtnē tiek plānoti vēl citi vēja parki. Vienlaikus DAP vērsa uzmanību, ka Ziņojuma izstrādātāji ir paredzējuši virkni pasākumu, lai iespējamo negatīvo ietekmi mazinātu, kā arī ir paredzēts monitorings, lai konstatējot jaunus faktiskos apstākļus Paredzēto darbību koriģētu. Tādejādi kopumā DAP norādīja, ka Paredzētās darbības īstenošana ir pieļaujama, ievērojot Ziņojumā iekļautos nosacījumus, kas mazinās Paredzētās darbības negatīvo ietekmi (Ziņojuma 6. nodaļa un 6.1.2. tabula) un īstenojot Paredzētās darbības vietas monitoringu atbilstoši Ziņojumā norādītajam (Ziņojuma 8. nodaļa).
- 6.10.8.29. Birojs, izdodot šo atzinumu, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību aspektā vadās no kompetentās institūcijas, kas šajā gadījumā ir DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtā viedokļa un izvirzītajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība ir iespējama, lai novērstu būtiskas ietekmes uz Paredzētās darbības un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību, sevišķie ietekmes uz ornitofaunu un sikspārņiem aspektā. Tādejādi, kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā, Biroja ieskatā Ziņojuma 6.1.2. tabulā ietvertu pasākumu kopums Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai un kompensēšanai attiecībā uz Ziņojumā vērtētajiem bioloģiskās daudzveidību

aspektiem, kā arī Ziņojuma 8. nodaļā paredzētie uzraudzības (monitoringa) pasākumi uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.

6.10.8.30. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Birojs uzskata, ka, izdodot šo atzinumu, nepieciešams nostiprināt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Projektējot VES izbūves vietas un nepieciešamos infrastruktūras objektus, tostarp elektropārvades kabeļu līnijas un pievedceļus (arī tos pārbūvējot), jānodrošina tāda minēto objektu novietojuma izvēle, lai pēc iespējas mazāk skartu aizsargājamo biotopu platības. Šajā aspektā jānodrošina arī Ziņojumā jau vērtēto risinājumu, kā tas uzskatāmi parādīts Ziņojuma 4.3.2. attēlā, iekļaušana būvniecības projektā.
- b) Iespēju robežās neveikt būvniecības darbus (t.sk. materiālu novietošanu, tehnikas pārvietošanos u.c.) aizsargājamo biotopu teritorijās un aizsargājamo sugu atradnēs.
- c) Neierīkot grāvjus tajā ceļa pusē (pievedceļi uz VES06, VES12, VES16), kur atrodas slapjo mežu biotopi, ceļa nestspēju nodrošinot ar grunts uzbēršanu vai ar citu inženiertehnisko risinājumu, kas nodrošina apkārtējās teritorijas hidroloģiskā režīma nemainību teritorijās, kur konstatēti slapjo mežu biotopi.
- d) Projektējot pievedceļus uz VES21, jānodrošina tādu risinājumu izstrāde, kas neskar aizsargājamo biotopu 9080* *Staignāju meži* (poligons 23AP116_22) un 91D0* *Purvaini meži* (poligons 21AP116_372) teritorijas un negatīvi neietekmē hidroloģisko režīmu aizsargājamajos biotopos un aizsargājamo sugu atradnēs plānotā pievedceļa apkārtnē.
- e) Izstrādājot nepieciešamo meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projektus, jāievēro Ziņojumā un šajā atzinumā ietvertās prasības Paredzētās darbības ietekmes uz augiem un biotopiem mazināšanai, nodrošinot, ka meliorācijas sistēmu pārbūve tiek veikta veidā, kas neietekmē no hidroloģiskā režīma atkarīgus biotopus.
- f) Ja būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams mainīt plānoto VES izbūves tehnoloģisko laukumu, pievedceļu vai elektroenerģijas transportēšanas tīklu (kabeļu) izbūves vietas, tām atrodoties ārpus IVN gaitā novērtētajām teritorijām, nepieciešams veikt atkārtotu izvērtējumu par izmainīto Paredzētās darbības īstenošanas vietu iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamo sugu atradnēm un aizsargājamo biotopu platībām. Ja tiek ietekmētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams iesniegt sertificēta sugu un biotopu eksperta papildinātu atzinumu DAP un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.
- g) Atmežošanas darbi jāveic ārpus putnu ligzdošanas laika, ievērojot miera periodu no 15. aprīļa līdz 30. jūnijam.
- h) Vēja parka izbūvē jāizmanto Ziņojumā vērtētās VES tikai ar aerodinamiski uzlabotiem spārniem, vai līdzvērtīgas, vai arī labākas, ņemot vērā Ziņojuma 7.2.1. tabulā norādītos nosacījumus VES modeļa izvēlē.
- i) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un stacijas automātiskai apturēšanai tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā mazais ērglis *Clanga pomarina* un zivju ērglis *Pandion haliaetus*. Minēto iekārtu aktīvais

izmantošanas laiks, kas, pamatojoties uz monitoringa rezultātiem, var tikt arī precizēts, saskaņojams ar DAP.

- j) Jānodrošina apodziņam *Glaucidium passerinum* vismaz 30 piemērotu būru izvietošana un uzturēšana plānotā vēja parka perifērijā, vismaz 1 km attālumā no plānotā vēja parka, mākslīgās ligzdošanas vietas izvietojot tām piemērotos biotopos, kas identificētas Pūču aizsardzības plānā (pamatojoties uz datu sistēmā “Ozols” pieejamo informāciju). Būru uzstādīšanai piemērotu vietu izvēle saskaņojama ar DAP. Jānodrošina ligzdošanas sekmju monitorings mākslīgajās ligzdošanas vietās.
- k) Jānodrošina urālpūcei *Strix uralensis* vismaz 30 piemērotu būru izvietošana un uzturēšana plānotā vēja parka perifērijā, vismaz 1 km attālumā no plānotā vēja parka, mākslīgās ligzdošanas vietas izvietojot tām piemērotos biotopos, kas identificētas Pūču aizsardzības plānā (pamatojoties uz datu sistēmā “Ozols” pieejamo informāciju). Būru uzstādīšanai piemērotu vietu izvēle saskaņojama ar DAP. Jānodrošina ligzdošanas sekmju monitorings mākslīgajās ligzdošanas vietās.
- l) Putnu ligzdošanas sezonas laikā no 1. aprīļa līdz 30. jūnijam (ieteicams līdz 31. jūlijam) jānodrošina būvniecības darbu intensitātes samazināšana (pēc iespējas samazinot troksni radošu iekārtu darba laiku, vienlaicīgi darbināmo iekārtu skaitu un aktīvas darbības teritorijas platību).
- m) Nepieciešamo ceļu projektēšana un izbūve jānodrošina tā, lai pēc iespējas izvairītos no veco dobumaino koku izciršanas, tādējādi samazinot ietekmi uz dzeņiem un pūcēm piemērotām dzīvotnēm.
- n) Jānodrošina ornitofaunas monitorings gan pirms vēja parka būvniecības procesa uzsākšanas, gan tā būvniecības laikā, gan arī vēja parka ekspluatācijas laikā atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam, tostarp jau iepriekš punktā l) un m) minētais apodziņu un urālpūču ligzdošanas sekmju monitorings mākslīgajās ligzdošanas vietās. Monitoringa plāns un pasākumi jāaskaņo ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa rezultātu izvērtējumam pievienojami novērojumu dati. Novērojumu datu formāts un saturs saskaņojams ar DAP. Pirmajos divos vēja parka ekspluatācijas gados monitoringa atskaite jāiesniedz reizi pusgadā, bet citos gados vienu reizi gadā. Monitoringa atskaite jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, jāpārvērtē nepieciešamība noteikt papildus ietekmi uz ornitofaunu mazinošus vai kompensējošus pasākumus, saskaņojot to ar DAP.
- o) Vēja parka ekspluatācijas gaitā jānodrošina vēja turbīnu darbības apturēšana vai neuzsākšana laika posmā no 1. jūnija līdz 30. septembrim vismaz pirmās septiņas stundas pēc saulrieta vai līdz saullēktam vasarā, kad nakts garums ir mazāks par septiņām stundām, ja izpildās šādi kritēriji: 1) vēja ātrums gondolas augstumā ir 5 m/s vai mazāks; 2) gaisa temperatūra ir augstāka par + 6°C.
- p) Jānodrošina akustiskais un bojāgājušo sikspārņu uzskaites monitorings pirmajā un otrajā gadā pēc vēja turbīnu darbības uzsākšanas atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā paredzētajam. Sikspārņu monitorings jāveic saskaņā ar Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības³⁸ izstrādātajām vadlīnijām -

³⁸ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, Reģ. Nr. 40008259941.

“Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sīkspārņiem novērtēšanai”³⁹, pielāgojot izpētes vietas specifikai. Monitoringa plāns un pasākumi jānosaka un jāsaskaņo ar DAP. Monitorings jāveic sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ ekspertiem. Monitoringa atskaites vienu reizi gadā jāiesniedz DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, VES darbību ierobežojumi ir jāpārvērtē un jāsaskaņo ar DAP.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁴⁰. IVN rezultātā, pamatojoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai būtiskās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim.

Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem. Paredzētās darbības īstenošana iespējama izbūvējot ne vairāk kā 17 VES no daudzkritēriju analīzē vērtētajām 22 VES novietojuma alternatīvām, neīstenojot tehnoloģisko alternatīvu *Vestas VI72* ar standarta spārņiem. Proti, izvēle izdarāma starp vērtētajām novietojuma pozīcijām VES01, VES02, VES03, VES04, VES05, VES06, VES07, VES08A, VES08B, VES09, VES10, VES11, VES12, VES15B, VES16, VES17A, VES17B, VES18, VES19, VES20, VES21, VES22.

Tāpat Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne priekšnosacījumu tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Smiltenes novada pašvaldība.

Direktora p.i.

direktora vietniece, Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (*paraksts**) I.Kramzaka

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

³⁹ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

⁴⁰ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.